

1 YHTEENVETO

Vuoden 2018 talousarvion yleisperustelujen sitovuutta ja seurantaan koskevan kohdan mukaan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan vuoden aikana annettavien kolmannesvuosiraporttien avulla. Kolmannesvuosiraportissa toimialat ja liikelaitokset esittävät tavoitteiden toteutumisen seurantaan perustuvan käsityksensä tavoitteiden toteutumisesta koko talousarviovuoden osalta. Mikäli toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumaennusteet ovat ristiriidassa keskenään tai talousarvion kanssa, tulee asia saattaa kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Nyt käsillä oleva raportti on vuoden 2018 ensimmäinen kolmanneskatseaus. Raportti sisältää talousarvion yleisperustelujen mukaisesti toimialojen ja liikelaitosten selvitykset toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Lisäksi raporttiin on sisällytetty katsaus toimintaympäristön muutoksesta, keskeisimmistä henkilöstöön liittyvistä tunnusluvuista, rahoituksesta, konserniyhteisöistä sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Kolmannesvuosiraportissa esitetyn tilinpäätösennusteen mukaan kaupungin vuosikate on 50,6 miljoonaa euroa ja vuosikate toteutuisi siten 2,6 miljoonaa euroa muutettua talousarviota heikompana. Käyttötalouden toimintamenot ovat ylittämässä talousarvion 7,8 miljoonalla eurolla ja toimintatulot 0,3 miljoonalla eurolla. Toimintakate on ennusteen mukaan jäämässä siten 7,5 miljoonaa euroa talousarviota heikommaksi. Verotuloja arvioidaan kertyvän 519,6 miljoonaa euroa, joka on 4,9 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua enemmän. Tuloslaskelmaennusteen mukaan kuluva tilikausi on muodostumassa 0,8 miljoonaa euroa alijäämäiseksi.

Talousarviota heikomman toimintakate-ennusteen syynä ovat pääasiassa menojen ylityspaineet erikoissairaanhoidossa (1,6 milj. euroa) sekä työmarkkinatuen kuntaosuudessa (1,6 milj. euroa). Menoja kasvattaa myös riittämätön varautuminen oppilasmäärän lisääntymisestä johtuvaan perusopetuksen henkilöstömenokasvuun (+1,1 milj. euroa). Kuntaalan työehtosopimusten mukaisen paikallisen tuloksellisuuden perustuvan kertaerän kirjautuminen vuoden 2018 kuluksi lisää kaupungin menoja noin 2,5 miljoonaa euroa.

<i>miljoona euroa</i>	TA+M 2018	Ennuste	Poikkeama
Toimintakate	-646,5	-654,1	-7,5
Vuosikate	53,2	50,6	-2,6
Tilikauden alijäämä	1,8	-0,8	-2,6
Verotulot	514,7	519,6	4,9
Valtionosuudet	173,4	173,4	0,0
Investointimenot	93,2	93,2	0,0
Lainakannan muutos	33,8	36,4	2,6

Kaupungin palkallisten henkilötyövuosien määrä on lisääntynyt 59 henkilötyövuodella edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Eniten henkilöstölisäyksiä on tapahtunut sivistyksen ja perusturvan toimialoilla. Sivistyksen toimialalla uusiin avattuihin päiväkohteihin on lisätty henkilöstöä kuluvan vuoden henkilöstösuunnitelman mukaisesti.

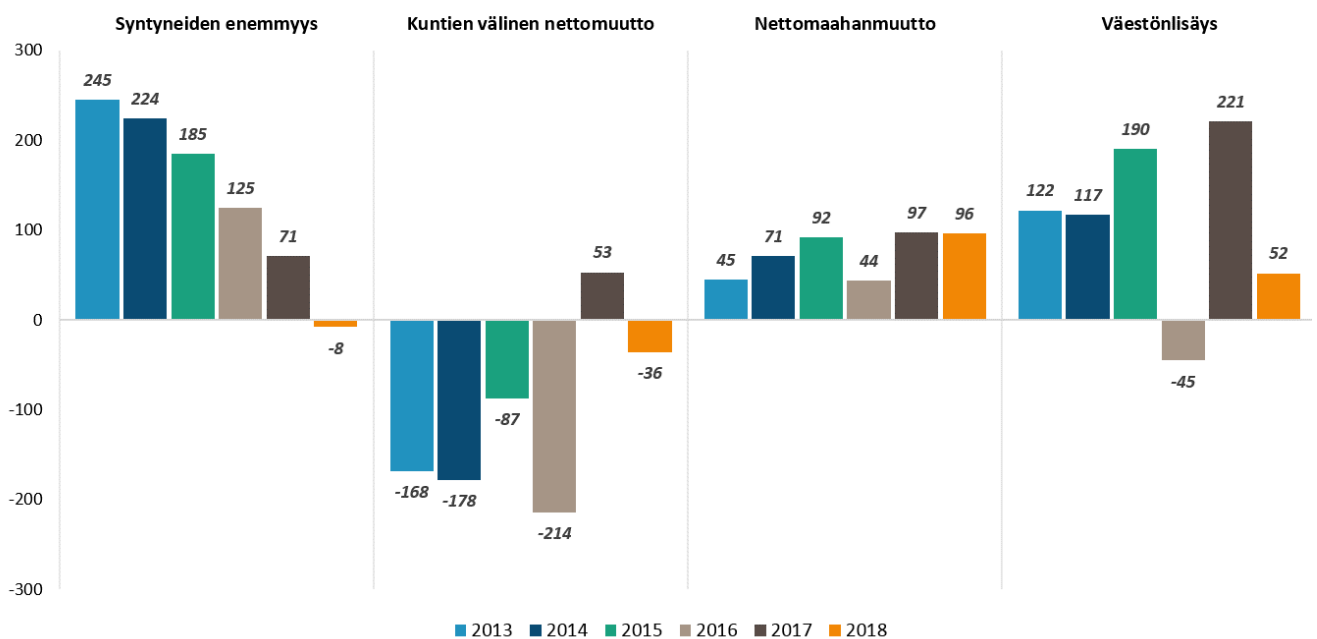
Myös perusturvan henkilöstöresurssia on kasvatettu henkilöstösuunnitelman mukaisesti erityisesti lastensuojelussa sekä vammaispalveluissa. Myös perheiden ennaltaehkäisevissä sosiaali- ja terveystaloudissa henkilöstöä on kohdennettu lisää mielenterveystyöhön. Vanhuspalveluissa resursseja on lisätty lääkäripalveluihin, varahenkilöstöön sekä palveluohjaukseen.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Kuolleisuus ylittänyt syntyvyyden alkuvuonna

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Jyväskylän väkiluku oli huhtikuun 2018 lopussa 140 240. Tammi-huhtikuun aikana kaupungin väkiluku kasvoi 52 henkilöllä. Vastaavana ajanjaksona vuonna 2017 väkiluku kasvoi 221 henkilöllä. Alkuvuoden väestönkasvu koostuu ainoastaan nettomaahanmuutosta. Lähivuosista poiketen kuolleisuus on tammi-huhtikuussa ollut syntyvyyttä korkeampaa. Syntyneitä (416) oli tammi-huhtikuussa 8 vähemmän kuin kuolleita (424). Viime vuoden vastaavaan aikaan syntyneitä puolestaan oli 71 enemmän. Jyväskylän seudun väkiluku lisääntyi tammi-huhtikuussa 8 henkilöllä. 15 suurimman kaupungin suhteellinen väkiluvun kasvu oli ripeintä Vantaalla, Espoossa, Helsingissä ja Tampereella (Jyväskylä 8.).

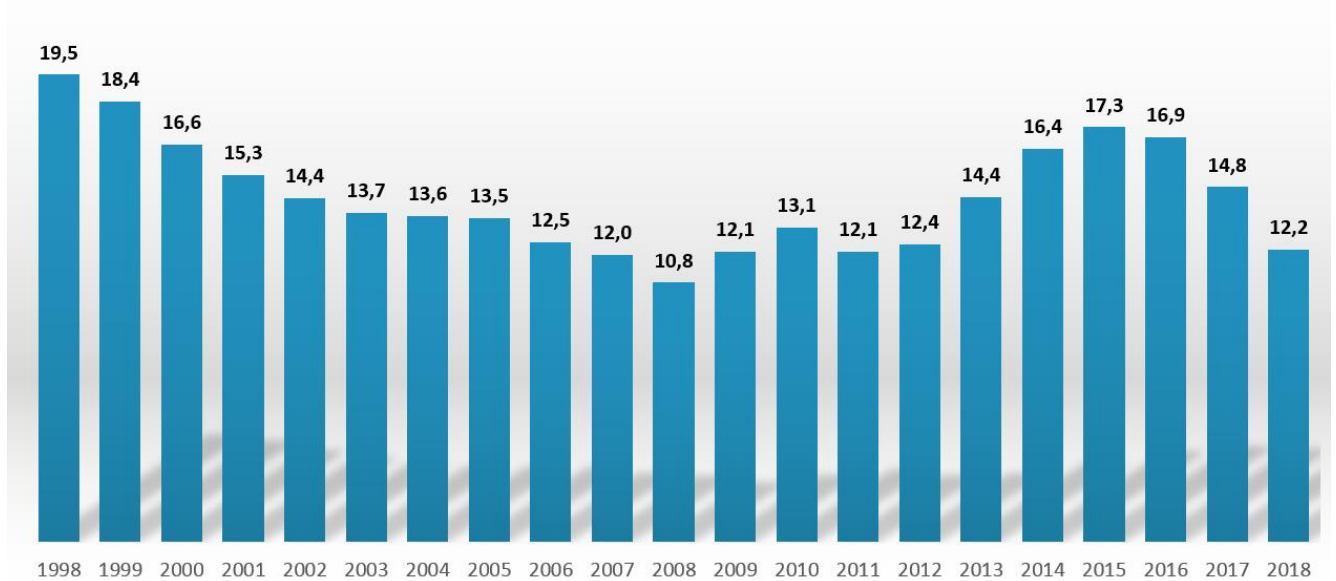
Jyväskylän väestönmuutos tammi-huhtikuussa 2013–2018, lkm.



Työttömien osuus alhaisimmillaan 6 vuoteen

Jyväskylän työttömyysaste oli maaliskuun 2018 lopussa 12,2 %. Työttömien osuus laski 2,6 prosenttiyksikköä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Työttömiä työnhakijoita oli maaliskuussa 8 371, mikä on 1 672 henkilöä vähemmän kuin vuosi sitten. Alle 25-vuotiaita työttömiä oli maaliskuussa 1 532 (-281) ja pitkäaikaistyöttömiä 2 111 (-1 665). Pitkäaikaistyöttömien määrässä oli merkittävä 44,1% lasku edellisvuoden vastaavaan aikaan. Viidentoista suurimman kaupungin vertailussa Jyväskylän työttömyysaste oli seitsemänneksi korkein. Korkein työttömyysaste oli Joensuussa (14,8 %), Lahdessa (14,7 %), Kouvolassa (12,8 %) ja Oulussa (12,6 %) jälkeen.

Jvaskylän työttömyysaste maaliskuussa 1998–2018, %



Asuntorakentamisen kasvu jatkuu

Vuoden 2018 tammi-maaliskuussa valmistui 660 uutta asuntoa, 345 asuntoa enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuosi sitten. Viime vuonna Jyväskylään valmistui kaikkiaan 1 712 asuntoa. Vuonna 2017 myönnettiin rakennuslupia 651 kappaletta ja asuntoja kaikkiaan 2 253. Vuoden 2018 tammi-maaliskuussa myönnettiin 139 rakennuslupaa ja kaikkiaan 784 asuntoa. Lisäystä edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan on 312 asuntoa.

Vanhojen osakeasuntojen hinnoissa hienoista nousua

Vanhojen osakehuoneistojen keskimääräinen hinta tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan oli Jyväskylässä vuoden 1. neljänneksellä 1 834 euroa per neliö. Keskimääräinen neliöhinta nousi edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna 0,9 prosenttia. Pääkaupunkiseudun ulkopuolisissa vertailukaupungeissa keskimääräinen neliöhinta oli vastaavasti 1 880 euroa ja muutos 1,3 prosenttia. Vuokra-asuntojen neliövuokra oli vuoden 1. neljänneksellä Jyväskylässä 12,88 euroa (vuosimuutos + 2,6 %). Vertailukaupungeissa vastaavasti 12,69 euroa ja 2 %.

Vertailukaupungit: Tampere, Turku, Oulu, Jyväskylä, Lahti ja Kuopio

Ulkoiset lähteet: Tilastokeskus

3 TULOSSUUNNITELMA

Liikelaitokset riveittäin yhdisteltynä

1 000 euroa	TA 2018	Muutokset Huhtikuu	TA+M 2018	Arvio Huhtikuu	TPE 2018
Toimintatulot	309 463	-3	309 461	250	309 710
Toimintamenot	-955 417	-560	-955 978	-7 789	-963 767
Toimintakate	-645 954	-563	-646 517	-7 539	-654 057
Verotulot	514 658		514 658	4 943	519 600
Valtionosuudet	171 430	1 995	173 425		173 425
Rahoitustulot ja -menot	11 654	0	11 654	0	11 654
Korkotulot	8 927		8 927		8 927
Muut rahoitustulot	9 963		9 963		9 963
Korkomenot	-7 188		-7 188		-7 188
Muut rahoitusmenot	-49		-49		-49
Vuosikate	51 787	1 431	53 218	-2 597	50 621
Poistot ja arvonalentumiset	-51 787		-51 787		-51 787
Satunnaiset tulot	0		0		0
Satunnaiset menot	0		0		0
Tilikauden tulos	0	1 431	1 431	-2 597	-1 166
Poistoeron lisäys/vähennys	340		340		340
Varausten lisäys/vähennys	0		0		0
Rahastojen lisäys/vähennys	0		0		0
Tilikauden yli- tai alijäämä	340	1 431	1 772	-2 597	-825
Vuosikate poistoista	100,0 %		102,8 %		97,7 %
Vuosikate poist.al.inv.	81,8 %		69,1 %		65,7 %

Talousarvion mukaisen tuloslaskelmaennusteen mukaan toimintakate on toteutumassa 7,5 miljoonaa euroa muutettua talousarviota heikompana. Toimintakate kertoo, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuloilla. Toimintamenojen arvioidaan ylittävän talousarvion 7,8 miljoonaa euroa ja toimintatulojen 0,3 miljoonaa euroa.

Menokasvun syynä ovat pääasiassa menojen ylityspaineet erikoissairaanhoidossa (1,6 milj. euroa) sekä työmarkkinatuen kuntaosuudessa (1,6 milj. euroa). Menoja kasvattaa myös riittämätön varautuminen oppilasmäärän lisääntymisestä johtuvaan perusopetuksen henkilöstömenokasvuun (+1,1 milj. euroa). Kunta-alan työehtosopimusten mukaisen paikallisen tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän kirjautuminen vuoden 2018 kuluksi lisää kaupungin menoja noin 2,5 miljoonaa euroa.

Menojen ennakoitaan ylittyvän myös vanhuspäalveluissa, sosiaalipalveluissa sekä avoterveydenhuollossa, yhteensä 1,5 miljoonaa euroa. Palkkatuetun työllistämisen osalta nettomenot ovat ylittämässä talousarvion 0,4 milj. euroa. Työllisyyspalveluiden ostopalvelumenojen arvioidaan puolestaan alittavan talousarvion 0,5 milj. euroa.

Tuloslaskelmaennusteen mukaan vuosikate on toteutumassa 2,6 miljoonaa euroa talousarviota heikompana. Vuosikate ilmoittaa, paljonko tulorahoituksesta jää investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen. Verotuloja arvioidaan kertyvän 4,9 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua enemmän. Poistoista vuosikate kattaa ennusteen mukaan 97,7 % ja poistonalaisista investoinneista 65,7 %. Tuloslaskelmaennusteen mukaan tilikausi on muodostumassa 0,8 milj. euroa alijäämäiseksi.

3.1 Verotulot

milj. euroa	TP	TA+M	TPE	Poikkeama (TPE-TAM)	
	2017	2018	2018	€	%
Ennakkonpidätykset	409,9	414,1	418,0	3,9	0,9 %
Tilitykset edelliseltä vuodelta	51,8	46,9	49,5	2,6	5,5 %
Yhteensä	461,7	461,0	467,5	6,5	1,4 %
Maksuunpanotilitys	-36,8	-37,3	-39,0	-1,7	4,6 %
Aikaisempien vuosien tilitykset	15,3	15,6	15,6	0,0	0,3 %
Kunnallisverot	440,3	439,3	444,1	4,8	1,1 %
Yhteisövero	27,1	26,8	26,0	-0,8	-3,0 %
Kiinteistövero	47,1	48,6	49,5	0,9	1,9 %
Yhteensä	514,4	514,7	519,6	4,9	1,0 %

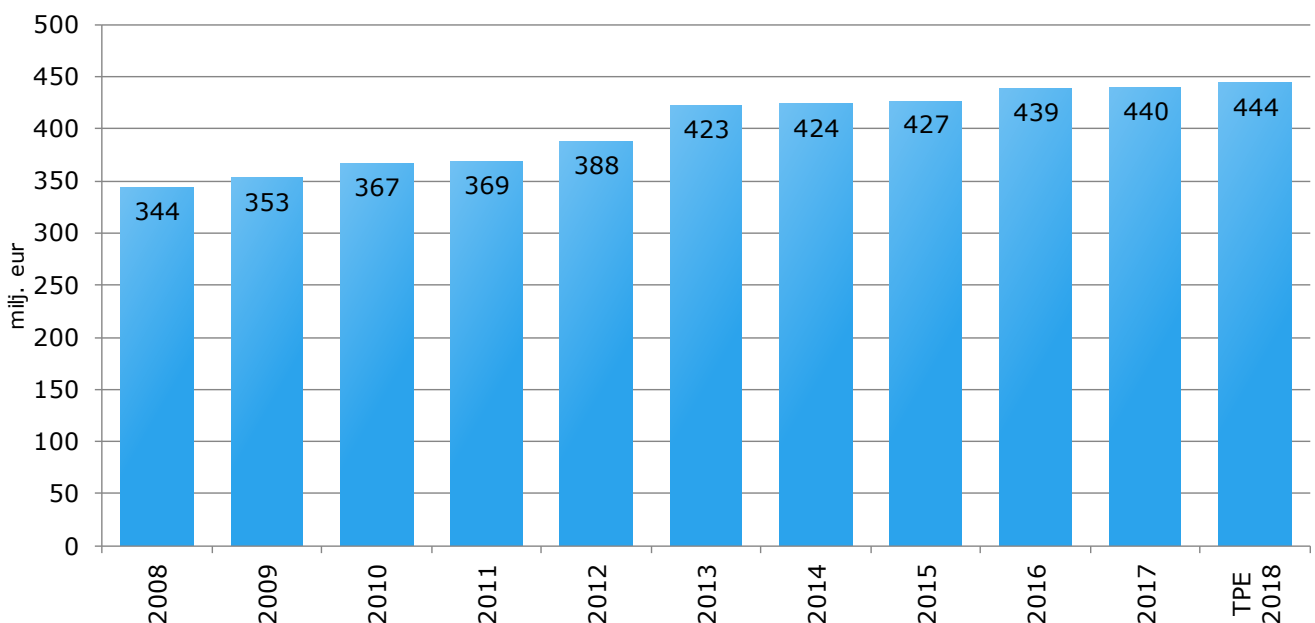
Verotulojen kokonaiskertymän arvioidaan olevan 519,6 miljoonaa euroa ja toteutuvan siten 4,9 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua suurempana. Vuoteen 2017 nähden verotuloja ennakoidaan kertyvän 5,2 miljoonaa euroa (1,0 %) enemmän.

Kunnallisveroja arvioidaan kertyvän 444,1 miljoonaa euroa, mikä on 3,8 miljoonaa euroa (0,9 %) edellisvuotta enemmän. Talousarvioon nähden kunnallisverot ovat toteutumassa 4,8 miljoonaa euroa suurempina.

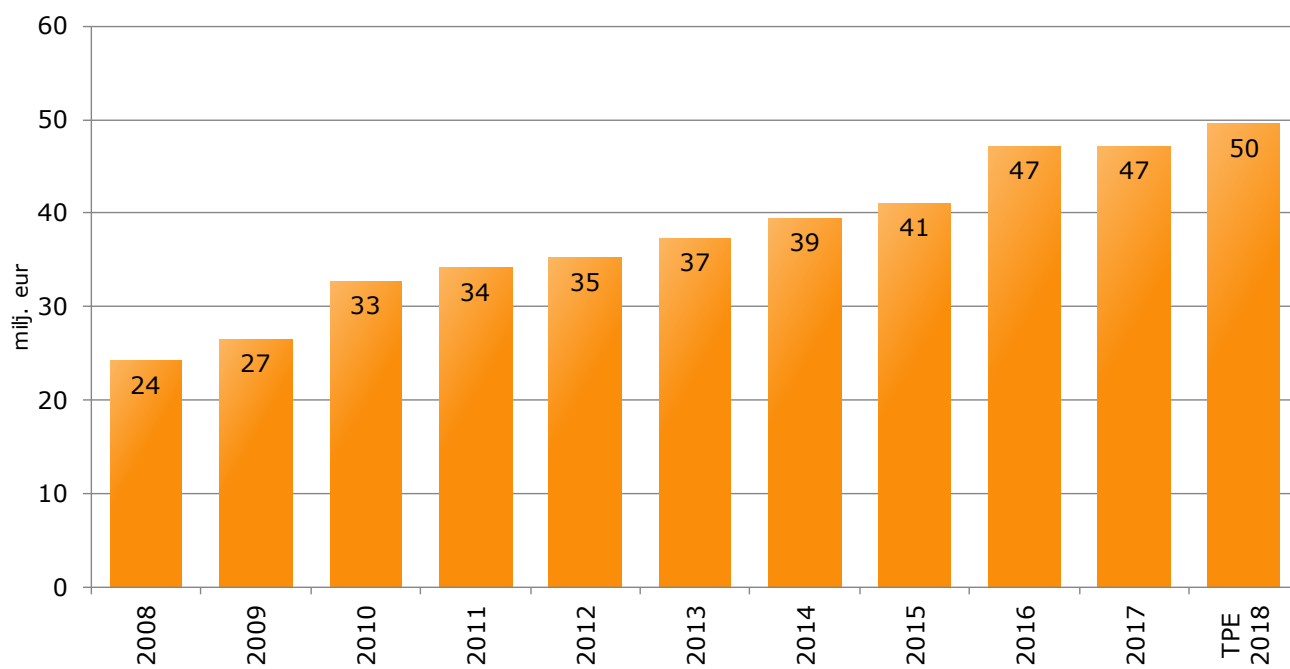
Kiinteistöverojen kertymäksi arvioidaan 49,5 miljoonaa euroa, mikä on 2,4 miljoonaa euroa (5,1 %) edellisvuoden toteumaa suurempi. Toteutuessaan ennakoidusti, kiinteistöveroja kertyy 0,9 miljoonaa euroa talousarviossa arvioitua enemmän.

Yhteisöverojen arvioitu kertymä 26,0 miljoonaa euroa on 1,1 miljoonaa euroa (-3,4 %) edellisvuoden toteumaa pienempi. Talousarvioon nähden yhteisöverot ovat toteutumassa 0,8 miljoonaa euroa pienempinä.

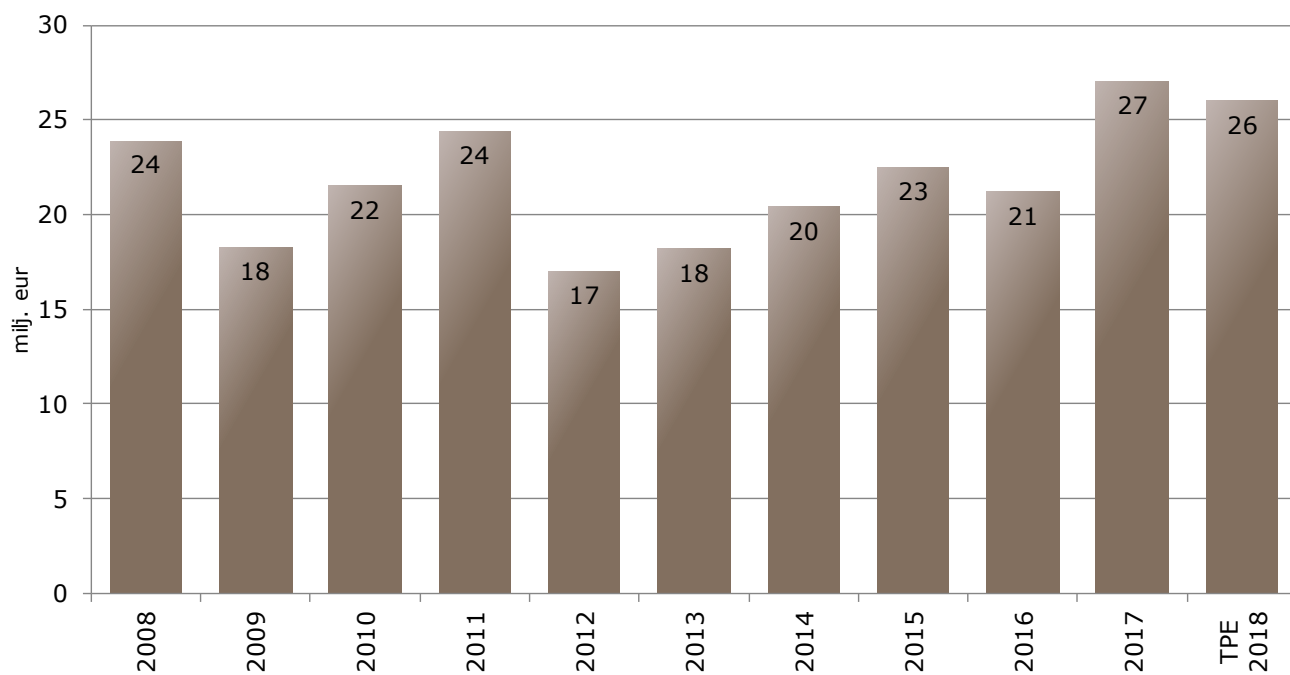
Kunnallisveron kehitys



Kiinteistöveron kehitys



Yhteisöveron kehitys

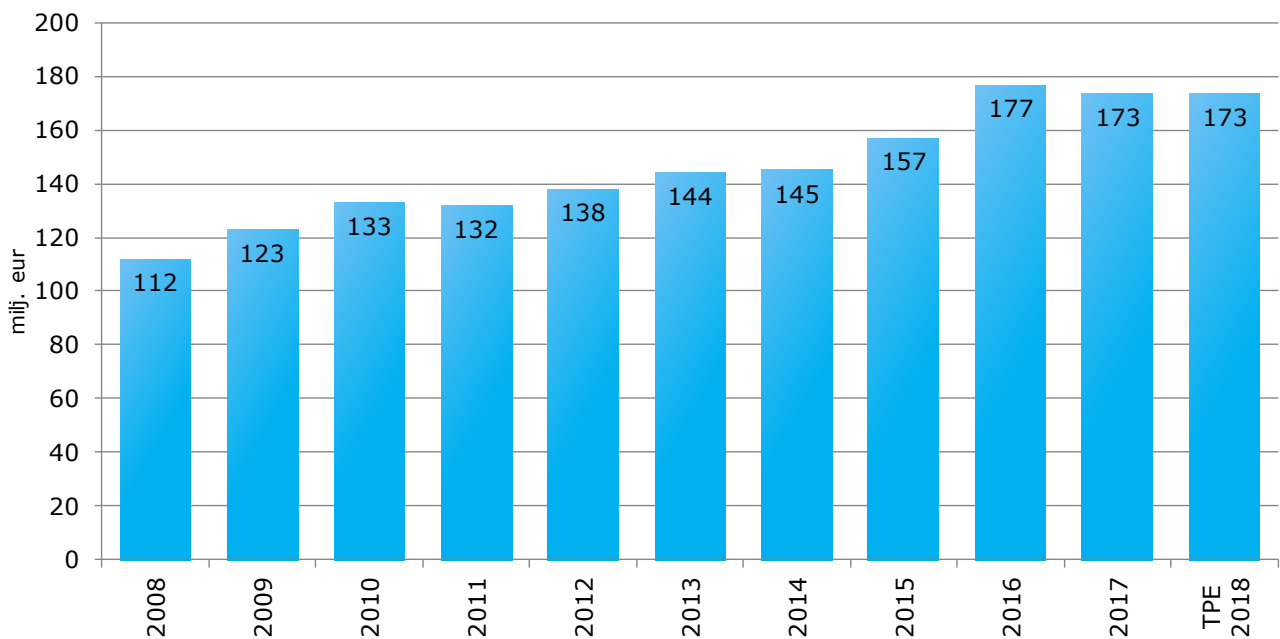


3.2 Valtionosuudet

1 000 €	TP 2017	TA+M 2018	TPE 2018	Poikkeama (TPE-TAM)
TUOSLASKELMAOSA				
Peruspalvelujen valtionosuus	124 324	123 820	123 820	0
Lisäosat	5 525	5 796	5 796	0
Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset	21 889	20 325	20 325	0
Valtionosuuksien tasaus	43 109	45 356	45 356	0
Yhteensä	194 847	195 297	195 297	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-21 509	-21 873	-21 873	0
Valtionosuudet	173 337	173 425	173 425	0
KÄYTTÖTALOUSOSA				
Opetuspalvelut	-8 926,6	-9 132,2	-9 132,2	0
Saatavat kotikuntakorvaukset	854,9	759,7	759,7	0
Maksettavat kotikuntakorvaukset	-9 781,5	-9 891,9	-9 891,9	0
Muut määrärahat	-8 926,6	-9 132,2	-9 132,2	0
Yhteensä	164 411	164 292	164 292	0

Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän muutetun talousarvion mukaisesti 173,4 miljoona euroa. Valtionosuudet pysyvät siten edellisvuoden tasolla.

Valtionosuuksien kehitys



3.3 Käyttötalous

1 000 euroa	TA+M 2018	Ennuste 2018	Poikkeama enn./TA+M
Toimintatulot	309 461	309 710	250
Toimintamenot	-955 978	-963 767	-7 789
Toimintakate	-646 517	-654 057	-7 539
TOIMIALAT			
Konsernihallinto			
Toimintatulot	16 410	17 160	750
Toimintamenot	-73 443	-75 346	-1 903
Toimintakate	-57 033	-58 186	-1 153
Perusturva			
Toimintatulot	50 936	50 436	-500
Toimintamenot	-433 537	-437 537	-4 000
Toimintakate	-382 601	-387 101	-4 500
Kasvun ja oppimisen palvelut			
Toimintatulot	11 204	11 204	0
Toimintamenot	-207 653	-209 434	-1 781
Toimintakate	-196 449	-198 230	-1 781
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut			
Toimintatulot	9 214	9 214	0
Toimintamenot	-48 288	-48 422	-134
Toimintakate	-39 075	-39 208	-134
Kaupunkirakenne			
Toimintatulot	49 893	49 933	40
Toimintamenot	-54 252	-54 379	-128
Toimintakate	-4 358	-4 446	-88
LIIKELAITOKSET			
Tilapalvelu			
Toimintatulot	93 220	94 220	1 000
Toimintamenot	-57 684	-58 684	-1 000
Toimintakate	35 536	35 536	0
Työterveys Aalto			
Toimintatulot	8 150	8 150	0
Toimintamenot	-8 300	-8 300	0
Toimintakate	-150	-150	0
Keski-Suomen pelastuslaitos			
Toimintatulot	30 653	30 653	0
Toimintamenot	-30 942	-30 942	0
Toimintakate	-289	-289	0
Kylän Kattaus			
Toimintatulot	23 178	22 138	-1 040
Toimintamenot	-24 184	-23 119	1 065
Toimintakate	-1 006	-981	25
Altek Aluetekniikka			
Toimintatulot	11 269	11 269	0
Toimintamenot	-12 356	-12 356	0
Toimintakate	-1 087	-1 087	0
Talouskeskus			
Toimintatulot	5 333	5 333	0
Toimintamenot	-5 339	-5 248	91
Toimintakate	-6	85	91

Toimialojen ja liikelaitosten yhteenlasketun toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 7,5 miljoonaa euroa muutettua talousarviota heikompana. Toimintatulojen toteuma arvioidaan 0,3 miljoonaa euroa talousarviota paremmaksi ja toimintamenojen 7,8 miljoonaa euroa heikommaksi.

Kuluvan vuoden toimintamenoja kasvattaa kunta-alan työehtosopimusten mukaisen paikallisen tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän kirjautuminen vuoden 2018 kuluksi. Kertaerän suuruudeksi on tilinpäätösennusteessa arvioitu 2,5 miljoonaa euroa ja se tullaan huomioimaan syksyn talousarviomuutoksissa.

Konsernihallinto

Konsernihallinnon toimintakatteen ennustetaan ylittyvän 1,2 miljoonaa euroa. Ylityksestä 0,4 miljoonaa euroa aiheutuu palkkatuetun työllistämisen ylittymisestä. Työmarkkinatuen kuntaosuuden maksut ovat alkuvuoden aikana hieman laskeneet edellisvuoden tasosta. Laskusta huolimatta maksujen ennakoidaan ylittävän talousarvion 1,6 miljoonaa euroa. Työllisyyspalveluissa kuntouttavan työtoiminnan ostopalvelujen arvioidaan jäävän 0,5 miljoonaa euroa talousarviota pienemmäksi. Tuloksellisuuteen perustuvan kertaerä kasvattaa Konsernihallinnon menoja 0,1 miljoonaa euroa.

Konsernihallinnon tuloja kasvattaa Jykes Oy:n toiminnan lakkauttamisesta jäänyt jako-osuus 0,3 miljoonaa euroa. Lisäksi Kankaan uuden paperitehtaan purkamisen viivästyisestä johtuen vuokratuloja kertyy 0,1 miljoonaa euroa ennakoitua enemmän.

Perusturva

Perusturvan toimialan toimintakatteen ennustetaan ylittävän talousarvion 4,5 miljoonaa euroa. Toimintamenojen ylitykseksi arvioidaan 4,0 miljoonaa euroa ja toimintatulojen alitukseksi 0,1 miljoonaa euroa. Tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän osuus menojen ylityksestä on 1,0 miljoonaa euroa.

Erikoissairaanhoidon menot ovat toteutumassa sairaanhoitopiiriin ennusteen mukaan noin 1,6 miljoonaa euroa talousarviota suurempana ostopalvelujen käytön lisääntymisestä johtuen. Avoterveydenhuollossa selviämisaseman ostopalvelusopimus aiheuttaa myös noin 0,2 miljoonan euron ylityksen talousarvioon.

Vanhuspalveluissa omaishoidon tuen piiriin on tullut lähes 100 uutta asiakasta vuoden 2017 aikana. Alkuvuodesta omaishoitajien määrä on edelleen lisääntynyt ja tästä aiheutuu arviolta 0,5 miljoonan euron ylitys vanhuspalvelujen talousarvioon. Kotihoidon osalta perusturvalautakunta päätti marraskuussa 2017 olla käynnistämättä Korpilahden alueen kotihoidon kilpailutusta. Alueen kotihoidolle annettiin mahdollisuus saavuttaa ulkoistamisella tavoitellut 0,2 miljoonan euron säästöt omaa toimintaansa kehittämällä. Alkuvuoden toiminnan arvioiden perusteella säästöt jäänee kuitenkin toteutumatta.

Terveyskeskussairaalan osastopaikkatilannetta purettiin sijoittamalla kymmenen terveystalokeskussairaalassa vakituista ympärivuorokautisen asumisen ja hoidon paikkaa odottavaa asiakasta vanhuspalveluiden ostopalvelun piiriin. Tämä aiheuttaa vuositasolla arviolta 0,3 miljoonan euron ylityspaineen vanhuspalveluiden talousarvioon. Kustannusten hillitsemiseksi ostopalveluiden käyttöä arvioidaan tarkasti sekä kotihoidon ja asumispalveluiden osalta.

Sosiaalipalveluissa lastensuojelun menot ovat ylittämässä talousarvion 1,6 miljoonalla eurolla. Ylitys kohdentuu ostopalveluihin, erityisesti lastensuojelun laitoshoidon (1,2 milj. euroa) sekä perheiden laitostuntoutukseen (0,4 milj. euroa). Palveluntuottajien kanssa on neuvoteltu kuntoutusjaksojen työskentelyn tehostamisesta ja laitostuotoisen perhekuntoutuksen kilpailutuksen suunnittelu on aloitettu.

Aikuissosiaalityön osalta talousarvio on alittumassa 0,7 miljoonaa euroa. Menojen 1,5 miljoonan euron alitus tulee täydentävästä toimeentulotuesta ja kotoutumispalveluiden ostopalveluista. Kotoutumispalveluiden ostopalveluiden vähentymisestä johtuen myös ELY:n maksamat korvaukset vähenevät 0,8 miljoonaa euroa, mikä pienentää sosiaalipalvelujen tuloja.

Sivistys

Sivistyksen toimialalla kasvun ja oppimisen määräraha on ylittämässä talousarvion 1,8 miljoonalla eurolla. Ylityksestä 0,7 miljoonaa euroa aiheutuu tuloksellisuuteen perustuvasta kertaerästä. Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden 0,1 miljoonan euroa ylitysenneuste on kokonaisuudessaan kertaerän aiheuttamaa.

Perusopetuksen henkilömenot ylittyivät vuonna 2017 ja ylitys on todennäköinen myös kuluvana vuonna. Resurssilaskennan perusteella kuluvan vuoden henkilöstömenojen ylitykseksi arvioidaan 1,1 miljoonaa euroa.

Kaupunkirakenne

Kaupunkirakenteen toimialan talous on toteutumassa 0,1 miljoonaa euroa talousarviota heikompana. Ylitys johtuu kokonaisuudessaan tuloksellisuuteen perustuvasta kertaerästä. Muilta osin tilinpäätös on toteutumassa muutetun talousarvion mukaisena.

Liikelaitokset

Liikelaitosten osalta tilinpäätös on toteutumassa talousarvion mukaisesti. Kylän Kattaus -liikelaitoksen osalta toimintatulot ja menot ovat jäämässä noin 1,0 miljoonaa euroa alle talousarvion. Liikelaitoksen talousarviossa on varauduttu Keski-Suomen sairaanhoitopiirin osastojen ruokapalveluiden siirtymiseen osaksi Kylän Kattaus -liikelaitosta. Tällä hetkellä siirron ajankohdaksi on suunniteltu vuoden 2019 alkua.

4 RAHOITUSSUUNNITELMA

Liikelaitokset riveittäin yhdisteltynä

1 000 euroa	TA 2018	Muutokset Huhtikuu	TA+M 2018	Arvio Huhtikuu	TPE 2018
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Vuosikate	51 787	1 431	53 218	-2 597	50 621
Satunnaiset erät	0		0		0
Tulorahoituksen korjauserät	-13 100		-13 100		-13 100
Toiminnan rahavirta	38 687	1 431	40 118	-2 597	37 521
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-79 538	-13 675	-93 212,4		-93 212
Rahoitusos. inv.menoihin	1 590		1 590		1 590
Käyttöom. myyntitulot	14 000		14 000		14 000
Investointien rahavirta	-63 948	-13 675	-77 622	0	-77 622
Toiminnan ja inv. rahavirta	-25 261	-12 244	-37 504	-2 597	-40 101
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainasaamisten lisäykset	0		0		0
Antolainasaam. vähennykset	2 200		2 200		2 200
Antolainauksen muutokset	2 200	0	2 200	0	2 200
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	47 306	12 244	59 549,6	2 597	62 147
Pitkäaik. lainojen vähennys	-25 781		-25 781		-25 781
Lyhytaik. lainojen muutos	0		0		0
Lainakannan muutokset	21 525	12 244	33 769	2 597	36 366
Oman pääoman muutokset	0	0	0		0
Muut maksuvalm. muut.	1 535	0	1 535		1 535
Rahoituksen rahavirta	25 261	12 244	37 504	2 597	40 101
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0

Rahoitussuunnitelmassa varsinaisen toiminnan tuloista ja menoista kertyväksi tulorahoitukseksi ennakoidaan 37,5 miljoonaa euroa, joka on 2,3 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua heikompi. Investointien aiheuttama rahoitustarve eli investoinnit vähennettynä niihin saaduilla rahoitusosuuksilla ja myyntituloilla on ennusteen mukaan 77,6 miljoonaa euroa ja vastaa siten talousarviota.

Ennusteen mukaan tulorahoitus ei riitä investointien kattamiseen ja toiminnan ja investointien rahavirta muodostuu yhteensä 40,1 miljoonaa euroa negatiiviseksi. Uutta lainaa kaupunki tarvitsee ennusteen mukaan 2,3 miljoonaa euroa.

4.1 Investoinnit

1 000 euroa	TA+M 2018	Ennuste 2018	Poikkeama enn./TAM
Maa- ja vesialueet	6 000,0	6 000,0	0,0
Urheilu- ja retkeilyalueet	1 860,0	1 860,0	0,0
Katupalvelut	20 250,0	20 250,0	0,0
Viherpalvelut	3 890,0	3 890,0	0,0
Satamapalvelut	80,0	80,0	0,0
Yhdyskuntarakentaminen	24 220,0	24 220,0	0,0
<i>Yhdyskuntarakentaminen, tulot</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Talonrakennus	40 540,0	40 540,0	0,0
<i>Talonrakennus, tulot</i>	<i>1 000,0</i>	<i>1 000,0</i>	<i>0,0</i>
Konsernihallinto	2 693,0	2 693,0	0,0
Perusturvan toimiala	409,7	409,7	0,0
Kasvun ja oppimisen palvelut	2 259,0	2 259,0	0,0
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	1 604,0	1 604,0	0,0
Kaupunkirakenteen toimiala	1 185,0	1 185,0	0,0
Irtainomaisuus yhteensä	8 150,7	8 150,7	0,0
Osakkeet ja osuudet	10 200,0	10 200,0	0,0
Altek Aluetekniikka	309,9	309,9	0,0
Keski-Suomen Pelastuslaitos	1 931,8	1 931,8	0,0
Liikelaitokset yhteensä	2 241,7	2 241,7	0,0
<i>Liikelaitokset, tulot</i>	<i>590,0</i>	<i>590,0</i>	<i>0,0</i>
Maan myyntitulot	1 000,0	1 000,0	0,0
Investointimenot yhteensä	93 212,4	93 212,4	0,0
Investointitulot yhteensä	2 590,0	2 590,0	0,0

Vuoden 2018 investointimenoja korotettiin kevään talousarviomuutoksissa 13,7 miljoonalla eurolla. Korotuksesta 13,6 miljoonaa euroa on vuonna 2017 toteutumatta jääneiden investointimenojen uudelleenbudjetoiteja. Lisäksi liikennevalojen huolto- ja korjaus-toimintaan varauduttiin noin 50 000 eurolla. Tämänhetkisen ennusteen mukaan investoinnit ovat toteumassa muutetun talousarvion mukaisina.

Suurimpia käynnissä olevia rakennushankkeita ovat Kuokkalan yhtenäiskoulu, Kangasvuoren ja Savulahden päiväkotikoulut, Keljonkankaan yhtenäiskoulu sekä Keski-Suomen museon peruskorjaus. Lisäksi varhaiskasvatuksen palvelutarpeen kasvusta johtuen on aloitettu Taikalampun päiväkodin lisätilojen rakentaminen 84 lapselle vuokrahankkeena.

4.2 Rahoitusraportti

Rahoitustapahtumia 30.4.2018

Pitkäaikaiset ottolainat

- Pitkäaikaisten ottolainojen saldo 30.4.2018 oli 275,0 milj. euroa
- Pitkäaikaisten ottolainojen osuus koko lainasalkusta oli 69%
- Keskimääräisellä pääomalla laskettu keskiporkko oli 2,14%
- Pääomalla painotettu juoksuaika oli 5,5 vuotta

Koko lainasalkku

- Saldo 30.4.2018 mukaan lukien sisäinen pankki ja kuntatodistukset oli 396,7 milj. euroa
- Keskimääräisellä pääomalla laskettu keskiporkko oli 1,54%
- Suojausaste oli 50 %.

Takaukset

- Suurimmat takauksien (542 280 milj. euroa) muutokset tarkasteluajanjaksolla:
 - Jyväskylän Voima Oy:n - 30,0 milj. euroa
 - Jyväskylän Voima Oy:n/ leasingrahoitus - 3,4 milj. euroa
 - Jyväskylän Energia Oy:n - 1,1 milj. euroa
 - Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy:n + 8,6 milj. euroa
- Kuntayritystodistusten saldo 13,7 milj. euroa ◦ Education Facilities Oy:lle.
- Kokonaisuudessaan taattavat lainat lyhenivät suunniteltujen lyhennysohjelmien mukaan ilman maksuhäiriöitä.

Välirahoitteiset hankkeen

Jyväsrrihen koordinoimat:

- Yhdistyksillä (6kpl) käytössä limiittiä 228 000 euroa (limiitti 500 000 euroa).

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen rahoittamat:

- K-S Yhteisöjen Tuki ry, ei limiittiä käytössä (limiitti 300 000 euroa)

Rahoituksen tilanne 30.4.2018

	31.12.2017	30.4.2018	Muutos
konsernitili/K-Sop	90 492 760,26	121 760 260,50	31 267 500,24
kassalainat emolle	0,00	0,00	0,00
Lainaa konsernilta yhteensä	90 492 760,26	121 760 260,50	31 267 500,24
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset lainat yhteensä	90 492 760,26	121 760 260,50	31 267 500,24
Ottolainat	275 352 517,85	275 009 665,85	-342 852,00
Lainakanta yhteensä	365 845 278,11	396 769 926,35	30 924 648,24

Pitkäaikaiset antolainat

1 000 euroa	31.12.2017	30.4.2018	Muutos
Korolliset lainat			
Jyv. Energia Oy	150 000	150 000	0
Korottomat lainat			
Jyv Paviljonkisäätiö, pääomal.	5 046	5 046	0
Jyv. Jäähalli Oy	2 200	0	-2 200
Jyv. Mlk:n Veteraanien Asuntosäätiö	555	555	0
Jyv. Rintamamiesvet.as.säätiö	286	286	0
K-S Sairaskotisäätiö	312	312	0
Tytäryhteisöille	158 399	156 199	-2 200
Korolliset lainat			
Jyv. Sotainvalidien Asuntosäätiö	959	959	0
Kärkisten vesiosuuskunta	150	150	0
K-S Taiteilijatalosäätiö	94	94	0
Liekkilän kannatusyhdistys ry	30	30	0
Korottomat lainat			
Jyv. Kongressikeskus Oy, pääomal.	757	757	0
K-S Yhteisöjen Tuki ry	0	0	0
Korpilahden vet. Asuntosäätiö	298	298	0
EU-rahoitteiset hankkeet/välirahoitus			
Keski-Suomen Hevosjalostusliitto ry	42	42	0
Jyvässeudun 4H-yhdistys ry, erä 1	8	0	-8
Jyvässeudun 4H-yhdistys ry, erä 2	45	29	-16
Jyvässeudun 4H-yhdistys ry, erä 3	0	30	30
Pohjoisen-Korpilahden yhteistyöyhdistys ry	4	4	0
Ylä-Muuratjärvi seura ry	9	0	-9
Korpilahden Yrittäjät ry	64	64	0
Jyväskylän Latu ry	67	59	-8
Korpilahden Erämiehet ry	40	0	-40
Muille	2 567	2 516	-51
Yhteensä	160 966	158 715	-2 251

Takaukset tytäryhteisöille

1 000 euroa	Myönnetty määrä	31.12.2017	30.4.2018	Muutos
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy	231 592	158 398	157 989	-409
Jyväskylän Energia Oy	45 000	24 868	23 684	-1 184
Jyväskylän Voima Oy	60 000	60 000	30 000	-30 000
Jyväskylän Voima Oy/leasingrahoitus	150 800	121 061	117 661	-3 400
Education Facilities Oy	105 345	62 258	61 563	-695
Education Facilities Oy/kuntayritystodistukset		13 700	13 700	0
Jyvä-Parkki Oy	44 203	26 506	25 918	-587
Jyvä-Parkki Oy/kuntayritystodistukset		2 000	0	-2 000
Ki Oy Rahtiasema	4 457	2 476	2 311	-165
Jyvä Oy	14 703	2 223	2 094	-128
Ki Oy Tikkakosken Mekaanikontie	6 800	4 815	4 729	-86
Ki Oy Jyväskylän Härköojantie 7	32 000	25 789	25 789	0
Ki Oy Konttisentie 2	583	135	120	-15
Ki Oy Jyväskylän Huhtasuon Koulukeskus	40 100	34 177	33 508	-668
Ki Oy Kinkomaan Vitapolis	1 925	1 341	1 319	-22
Jyväskylän Paviljonkisäätiö	12 450	7 765	7 698	-67
Jyv. Seudun Puhdistamo Oy	28 478	17 718	26 356	8 638
Jyv. Seudun Puhdistamo Oy/kuntayritystodistukset		4 000	0	-4 000
Jyv. mlk:n veteraanien asuntosäätiö	3 323	2 351	2 326	-25
Jyväskylän Jäähalli Oy	2 700	1 762	1 700	-62
As Oy Jyv. mlk:n Norolankuja 1	1 111	356	356	0
Yhteensä	785 571	573 698	538 821	-34 876

Takaukset muille kuin tytäryhteisöille

1 000 euroa	Myönnetty määrä	31.12.2017	30.4.2018	Muutos
As Oy Jyv. VPK ry vuokrat.	187	51	47	-5
Viitakodit ry (Jyv Vanhustenhuolto ry)	500	382	374	-8
Korpilahden Vanhusten Tuki	700	405	405	0
Kuiville Pyrkivien Tuki ry	502	294	291	-4
Jyväskylän Katulähetys ry	447	145	145	0
Likes	505	68	68	0
Kärkisten vesiosuuskunta	2 388	1 311	1 222	-89
Muuramen Rannakylän ja Isolahden vesios.	1 100	347	289	-58
Leppälahti-Savio vesihuolto-osuuskunta	1 715	587	587	0
Korpilahden Hyrkkölän vesiosuuskunta	725	25	21	-4
Etelä-Korpilahden vesiosuuskunta	330	10	3	-6
Oittilan vesiosuuskunta	120	13	7	-6
Yhteensä	9 219	3 639	3 459	-181
Kaikki takaukset yhteensä	794 790	577 337	542 280	-35 057

5 TOIMINTA JA TAVOITTEET

5.1 Perusturva

Toiminnan kolmannesvuosikatsaus

Sosiaalihuoltolain mukainen monitoimijainen arviointimalli otettiin käyttöön perheiden ennaltaehkäisevien sosiaali- ja terveystalveluiden, aikuissosiaalityön ja vammaistalveluiden sekä lastensuojelun yhteistyönä. Tiimiin ohjautuvat ne asiakkaat, joilla tuen tarve on monialainen ja tuen vastuutaho tarvitsee yhteisen määrittämisen. Tiimin koordinoinnista vastaa Varhaisen tuen talvelut. Talveluissa ollaan mukana Miessakit ry:n ja Setlementtiliitto ry:n Isän näköinen ESR-hankkeessa. Tavoitteena on vahvistaa miesten asemaa yhteiskunnassa tasavertaisena kasvattajana ja vanhempana. Kohderyhmänä ovat erityisesti työelämän ulkopuolella olevat isät ja heidän työ- ja toimintakykynsä parantaminen, sekä myös muilla tavoin haastavassa elämäntilanteessa olevat isät.

Valtakunnallinen kärkihanke valinnanvapauskokeilu laajeni kattamaan lähes koko Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveystalveluiden väestön. Kokeilun ulkopuolelle jäi Jyväskylässä Korpilahti, Säynätsalo ja Tikkakoski, joissa avosairaanhoido tuotetaan ostopalveluna. Huhtikuun lopulla talveluntuottajaa oli vaihtanut n 5300 henkilöä, mikä on vaihtoon oikeutettujen määrästä 3,9 %. Kokeiluun liittyvänä käynnistyi toinen talveluohjauskoulutus, jossa osallistujia on jälleen kaikilta perustalvelun talvelualueilta. Maakunta- ja soteuudistukseen osallistuttiin aktiivisesti ja haettiin sekä sotekeskus- että suun terveydenhuollon pilottiin yhdessä maakunnan useiden kuntien kanssa.

Perustalvelun ja sivistyksen toimialojen yhteistyönä käynnistettiin selvitystyö 13-29 vuotiaiden lasten ja nuorten päihde- ja mielenterveystalveluiden nykytilasta ja tarpeista. Selvityksen pohjalta laaditaan konkreettinen toimenpideohjelma. Paperittomille ja heihin rinnastettaville henkilöille mahdollistettiin välttämättömät sosiaalihuoltolain ja terveydenhuoltolain mukaiset talvelut 1.3.2018 alkaen. Perustalvelun toimialan sekä Katulähetyksen yhteistyönä valmisteltiin selviämisasematoiminnan käynnistäminen. Talvelusetelijärjestelmän ja talvelusetelien sääntökirjojen uudistamista työstiittiin talvelualueilla. Toimialalla osallistettiin asiakkaita talveluiden kehittämiseen ja toteuttamiseen asiakasryhmissä ja asiakasraadeissa. Uutena osallisuuden muotona Sosku -hankkeen ja aikuissosiaalityön yhteiskehittämisen asiakkaat sekä työntekijät ovat valmistelleet kaupunginteaterin kanssa pienoisesityksen "Ilman sua ei oo mua".

Sosiaalitalvelut

Aikuissosiaalityö ja kuntouttavat talvelut

Yhteistyö Kelan kanssa oli tiivistä, sillä asiakkaat tarvitsivat edelleen aikuissosiaalityön apua, neuvontaa ja ohjausta toimeentulotuen ja muiden etuuksien hakemisessa. Ehkäisevän toimeentulotuen päätöksiä tehtiin 1809 kpl (2017: 1474) ja täydentävän toimeentulotuen päätöksiä 2431 kpl (2017: 2358). Erityisen tuen tarpeessa olevista henkilöistä saapui 372 (2017: 350) huoli-ilmoitusta aikuissosiaalityöhön. Romanitalvelun ohjaajan tehtävä vakinaistettiin.

Kotoutumistalveluiden asiakkaaksi tuli 92 uutta henkilöä (2017: 108). Kuntapaikkoja myönnettiin 57 henkilölle, joista kiintiöpakolaisia oli 30 henkilöä ja turvapaikanhakijana tulleita 27 henkilöä. Alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden turvapaikanhakijoiden asumistalveluissa oli 60 nuorta (2017:80). Kotoutumistalveluihin rekrytoitiin psykiatrinen sairaanhoidtaja ja maahanmuuttajien psyykkisen tuen kuntoutustiimin pilotointi käynnistettiin omana toimintana.

Kotoisa-hankkeeseen (1.3.18-31.12.19) saatiin AMIF-rahoitus haavoittuvassa asemassa olevien kolmansien maiden kansalaisten osallisuuden ja hyvinvoinnin lisäämiseksi, mm. asiakasraadin, kokemusasiantuntijuuden, kotouttavan sosiaalisen kuntoutuksen sekä asumisen ohjauksen keinoin. Sosku-hanke (1.3.15 – 31.8.18) ja työllisyyspalvelut linjasivat yhdessä, että aikuissosiaalityön yhteiskehittämisryhmään osallistuminen voi olla osa kuntouttavaa työtoimintaa.

Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn kuntastrategiahankkeessa (Aku 2016-2018) järjestettiin kokemusasiantuntijakoulutus, luotiin vapautuville vangeille asumisen välivuokrausmalli ja asumistaitojen kurssi yhdessä järjestöjen kanssa. Kotona tehtävän katkaisuhoidon Kotikonstin asiakkaana oli 22 henkilöä (2017:18). Asumisneuvontahankkeen ARA:n rahoitus jatkui vuodelle 2018 ja toinen asumisneuvoja siirtyi JVA:n työntekijäksi 1.1.2018 alkaen. Vuokrataloyhtiön asumisneuvoja voi tehdä vuokranmaksunvalvontaa, joka mahdollistaa varhaisen puuttumisen mahdollisen hädän ehkäisemiseksi.

Lastensuojelu

Lastensuojeluilmoitusten määrä (1534) on 5 % enemmän edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna (2017: 1457). Lastensuojelun avohuollon sijoitusten määrä (85) kasvoi 31 % edellisvuodesta (65). Kolmelletoista yli 12-vuotiaalle nuorelle on ostettu lyhytaikaista laitoshoidtoa 903 hoitopäivää (1-4/ 2017 ostettuja hoitopäiviä toteutui 525). Lastensuojelun avohuollon kokonaisasiakasmäärä 1043 asiakasta väheni edellisestä vuodesta (2017: 1177).

Sosiaalipäivystyksikön virka-ajan ulkopuolisen sosiaalipäivystyksen tehtävämäärä (889) kasvoi 18 % edellisen vuoden samaan ajankohtaan verrattuna (2017:737). Erityisesti aikuisten avuntarpeisiin liittyvät tehtävät lisääntyivät. Poliisilaitoksen sosiaalityön tehtävät (232 kpl) lisääntyivät 37 % edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta.

Tehostettuun perhetyöhön palkattiin kolme perheohjaajaa vastaamaan palvelutarpeeseen ja vähentämään ostopalvelujen käyttöä. Tehostetun intensiivisen perhetyön piirissä oli 84 lasta perheineen (2017: 30). Vastaavasti ostopalveluiden kokonaismäärää on pystytty vähentämään.

Mattilan perhetukikodin palveluissa on ollut yhteensä 85 eri lasta perheineen (2017: 59). Mattilan tuetun asumisen perheyksikkö sekä päiväkuntoutus Paatti yhdistettiin ja muodostettiin 6-paikkainen perhekuntoutusyksikkö. Mattilan perhekuntoutuksessa on ollut asiakkaana 13 perhettä, joissa 14 aikuista ja 21 lasta. Lyhytaikaisen perhehoidon käyttö kasvoi: hoitopäivät 1116 (2017: 725) ja lasten määrä 36 (2017: 15).

Keski-Suomen sijaishuoltoyksikössä on aloitettu yhteistyössä lastenpsykiatrian kanssa psykoedukatiivinen ryhmä käytökseltään haastavien ja diagnostisoitujen lasten sijaisvanhemmille. Lastensuojelun sijaishuollon vertaisarvioinnin ensimmäinen pilotointi toteutettiin Hovilan nuorisokodilla. Pilotoinnista saatu palaute oli erittäin positiivista. Nuorisokotien koko henkilökunta on käynyt alkuvuonna Avekki-koulutuksen.

Vammaispalvelut

Kehitysvammanneuvolan avoimena olleet lääkärin ja psykologin paikat täytettiin huhtikuun aikana. Rekrytointien myötä vammaispalvelujen oma moniammatillinen työryhmä vahvistuu ja tarve ostopalveluille oletettavasti vähenee.

Henkilökohtaisen budjetoinnin kokeilussa on ollut neljä henkilöä. Suunnitelmassa on kasvattaa kokeilussa olevien henkilöiden lukumäärää siten, että henkilökohtaisella budjetilla toteutettaisiin päiväaikaista toimintaa 10 henkilölle vuoden loppuun mennessä.

Asumisyksiköiden käyttöaste on kevään aikana ollut 99,2 %. Tilapäisen asumisen käyttöaste on ollut 71,7 % ja tukiasumisen käyttöaste 100 %. Tilapäisasumisen käyttöastetta laskee äkilliset perumiset sairastumisista ja muista henkilökohtaisista syistä johtuen.

Tartuntatautilaki 48§ mukainen rokotesuoja tuli voimaan 1.3. alkaen ja vammaispalvelun henkilöstön rokotesuoja on kunnossa. Varahenkilöstön riittävydestä järjestettiin seuranta, koska saatavuudessa on ajoittain ollut haasteita ja työvuoroja on jouduttu järjestämään muulla tavoin.

Vammaispalvelujen tuotteistamiseen liittyen on työstetty palvelukuvauksia ja tuotekortteja. Henkilöstö on osallistunut ensiapu- ja Avekki-koulutuksiin. Kommunikaatio työryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja toiminut tukena yksiköiden kommunikaatio-ohjaamiselle ja kehittämiseksi. Vammaispalvelujen toimistolla toteutettiin alkuvuodesta viestinnän kehittämishanke yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kieli- ja viestintätieteiden laitoksen kanssa.

Vanhuspalvelut

Vanhuspalveluiden sairauspoissaoloihin ja työhyvinvointiin vaikutettiin yhdessä työsuojelun, työterveyshuollon ja henkilöstön kanssa. Henkilöstöpalveluiden kanssa pilaotiin varhaisen puuttumisen mallia. Sairauspoissaoloja on eniten tuki- ja liikuntaelinongelmien vuoksi. Alkuvuodesta järjestettiin henkilöstölle ergonomiaviikko yhdessä henkilöstöpalveluiden kanssa ja perustettiin työhyvinvointityöryhmä työsuojeluvaltuutetun johdolla.

Vanhuspalveluihin saatiin yksi uusi lääkärivirka, ja 1.9.2016 aloitettu etälääkäripalvelu päättyi 28.2.2018. Varahenkilöstöä vahvistettiin 9 henkilöllä ja lisäksi OIVA-keskukseen palkattiin 4 uutta palveluohjaajaa. Keskitettyä palveluohjausta aloitettiin valmistelemaan maakunnallisen mallin mukaisena.

Palveluohjaus ja kotona asumisen tukeminen

Huhtasuo-Aittorinteen alueella aloitti helmikuussa kaksi uutta kotihoidon palvelutuottajaa. Rintamaveteraanien kotihoidon palvelut ja tukipalvelut kilpailutettiin sisäisen tarkastuksen veloitteen myötä. Palvelutuottajat aloittavat toukokuun alussa.

OIVA-keskukseen tuli alkuvuodesta 3049 puhelua. Kotikäyntejä tehtiin 276. Sähköisiä yhteydenottoja oli 8 ja OIVA-keskuksessa paikan päällä annettua palveluohjausta 13 käynnillä. Omaishoidontukeen oikeutettuja hoitajia oli kolmanneksen lopulla yli 800. Kotihoidon piirissä oli 1636 eri asiakasta (sis. säännöllisen ja tilapäisen kotihoidon sekä säännöllisen ja tilapäisen avustajapalvelun) ja heistä 75 vuotta täyttäneiden ikäluokasta oli palvelun piirissä 1236 henkilöä.

Säännöllisen kotihoidon piirissä vähintään 30 h/kk palvelua saaneiden asiakkaiden määrä oli 504. Tukipalveluasiakkaita oli alkuvuodesta yhteensä 2815, joista 65-vuotta täyttäneitä on 2604.

Kotihoidossa kehitettiin omaa toimintaa tehostamalla työajan käyttöä koko kotihoidossa. Kehittämistä tehdään yhdessä henkilöstön, henkilöstöpalveluiden, työsuojelun ja pääluottamusmiesten kanssa. Työajankäyttöä tehostettiin muun muassa lisäämällä välittömän työajan osuutta asiakastyössä, ottamalla KVTESin sallimat työajan joustot käyttöön ja uudistamalla henkilöstöressurssien jakoa kotihoidon suuralueilla. Työaikajoustojen osalta ns. Voima-mallin pilotti alkoi Korpilahden ja kahdella muun kotihoidon pienalueella.

Kukoistava kotihoito- hankkeessa kehitettiin asiakaskäyntien sisältöjä, josta esimerkkinä on tehostettu kotikuntoutusmalli. Asiakkaan kotiutusprosessin kehittäminen alkoi yhdessä sairaalatoiminnan ja tehostetun asumispalveluiden kanssa. Työntekijöille tehdyn osaamiskartoituksen tulokset saatiin ja koulutussuunnittelu jatkuu.

Aluehallintovirasto aloitti työsuojelutarkastukset kotihoidon tiimeihin. Tarkastuksissa tuli esille työn kuormittavuus poissaolojen ja täyttämättä olevien sijaisuuksien takia (rekrytoinnin haasteellisuus). Vaikka asiakasmäärät ovat hieman laskeneet, tilastoidut kontaktit omassa toiminnassa sekä yksityisellä osoittavat, että kotihoidon piirissä olevat asiakkaat tarvitsevat entistä enemmän hoivaa ja huolenpitoa.

Ympäri vuorokautinen asuminen ja hoito

SAS-työryhmässä tehtiin ympärivuorokautisen asumisen ja hoidon palvelusta yhteensä 143 päätöstä, joista 6 ulkopaikkakuntalaisille. Päätöksistä 136 oli myönteisiä ja kielteisiä 7.

Palvelun piiriin sijoitettiin 140 uutta asiakasta. Heistä 117 sijoittui tehostettuun palveluasumiseen (omaan palveluun 78 ja ostopalveluihin 39). Pitkäaikaishoitoon sijoitettiin 23 asiakasta. Sijoitetuista 49 % siirtyi palveluun terveyskeskussairaalaan, 18 % lyhytaikais- hoidosta, 24 % kotoa ja 9 % muualta (mm. omalla kustannuksella palvelutalossa jo olevat, toiselta paikkakunnalta siirtyvät).

Vakituista ympärivuorokautisen asumisen ja hoidon paikkaa odotti keskimäärin 30 asiakasta, joista 93 % odotti tehostetun palveluasumisen paikkaa ja 7 % paikkaa pitkäaikais- hoitoon. Tarkastelujakson viimeisenä päivänä paikkaa odotti 23 asiakasta, joista 30,5 % terveyskeskussairaalaan, 22 % kotona, 30,5 % lyhytaikais- hoidossa ja 17 % muualla.

Keskimääräinen odotusaika tehostettuun palveluasumiseen oli 40 päivää ja pitkäaikais- hoitoon 18 päivää.

Omavalvontasuunnitelmat päivitettiin toimintayksiköissä. Vaara- ja uhkatilanneilmoitus- ten määrä kertoo asiakkaiden hoitoisuuden muutoksista sekä erilaisten käytöshäiriöiden määrästä. Pitkäaikaishoidossa asiakkaat tarvitsevat entistä enemmän myös sairaan- hoidollista hoitoa. Pitkäaikaishoidon tulevaisuuden liittyen käynnistettiin vaikutusten ennak- koarviointi.

Terveyskeskussairaalan osastopaikkatilannetta purettiin sijoittamalla kymmenen terveys- keskussairaalaan vakituista ympärivuorokautisen asumisen ja hoidon paikkaa odottavaa asiakasta ostopalveluun. Tämä aiheuttaa vuositasolla arviolta 250 000 euron ylityspai- neen vanhuspalveluissa, helpottaen terveyskeskussairaalan tilannetta ja vähentäen kitka- laskutusta sairaanhoitopiiristä.

Uutta teknologiaa pilotoitiin Akseli ja Elinassa sekä Jokihovissa. Akseli ja Elinassa seura- taan asiakkaan aktiivisuutta ennen kuntoutusjaksoa, jakson aikana sekä jakson jälkeen. Tavoitteena on saada tietoa vaikuttavuudesta ja saada tarkempaa tietoa asiakkaan kun- toutustarpeista. Jokihovissa testataan kameranäön mahdollisuuksia helpottaa mm. yöai- kaista asukkaiden seurantaa.

Etälääkäripilotin päättymisen jälkeen kaikissa ympärivuorokautisen asumisen ja hoidon yksiköissä on käynyt maaliskuun alusta alkaen vanhuspalvelujen oma lääkäri.

Perheiden ennalta ehkäisevät sosiaali- ja terveyspalvelut

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman 2017-2018 (LAPE) Muutosohjelman tuki ja yhteistyö suuntautui mm. lasten oikeuksien konkretisoimiseen, nuorten aikuisten työllis- tymisen ja vanhemmuuden tukeen, perhekeskusverkostojen alueelliseen kehittämiseen, lastensuojelun perheterapeuttiseen tukeen, neuvoloiden perhevalmennuksen uudistami- seen, eroauttamisen kehittämiseen, lasten ja nuorten hoitoketjutyöhön ja kuntien ja maa- kunnan hyvinvointityön yhteensovittamiseen. Perusturvan henkilöstölle tehtiin hankkeen

avulla Työ@Elämä työhyvinvointikysely (Työterveyslaitos) sekä tulosten hyödyntäminen arvioitiin ja jatkotyöskentelystä sovittiin.

Uudistuneen kaupunkistrategian ja osallisuusohjelman linjaukset päivitettiin palvelualueella. Tuotteistuksen prosessia jatkettiin mm. psykologipalveluiden osalta. Tavoitteena on edelleen palvelutuotannon jäsentäminen ja hinnanmuodostuksen avaaminen.

EPRAS- hankkeessa (THL) ollaan mukana kehittämässä ja toteuttamassa sähköinen, verkopohjainen koulutuspaketti sote-ammattilaisille ja poliisille lähisuuhdeväkivallan ja naisiin kohdistuvan väkivallan tunnistamiseen, kohtaamiseen, puuttumiseen ja palveluihin ohjaamiseen.

Neuvolan ja psykososiaalisten palveluiden toimintamalleja esiteltiin kansainvälisille vieraille.

Neurolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Neuvoloiden keskitetty puhelinpalvelu ja palveluohjaus eli contact centerin toiminta vaikiinnutettiin. Synnytysten jälkitarkastuksia valmisteltiin terveydenhoitajan tehtäväksi. Neuvoloissa osallistutaan 4-vuotiaiden lasten perheille kohdennetun Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) –tutkimukseen, joka on osa Lapsi- ja perhepalveluiden muutososohjelmaa (LAPE) ja THL:n tutkimushanke. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa monipuolista seurantatietoa pienten lasten ja perheiden hyvinvoinnista, terveydestä sekä palvelujen käytöstä ja palvelukokemuksista. Lisäksi neuvoloissa osallistutaan Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunnassa käynnistyneeseen tutkimukseen koskien vanhemmuuden voimavara- ja kuormitustekijöitä.

Kouluterveydenhuollossa aloitettiin AVI:n työsuojelutarkastukset. Koulujen saneeraus- ja uudisrakennussuunnitteluun osallistuttiin kouluterveydenhuollon toimitilojen osalta. Koululaisten näöntarkastusten palveluntuottaja irtisanoutui ja käynnistettiin uusi kilpailutuksen valmistelu. Liikkuva koulu- hankkeen kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä, esim. oppilaille on jaettu terveystarkastusten yhteydessä ilmaisia tutustumislippuja eri liikuntapaikkoihin. Mobiilisovellusten käyttöä ja kehittämistä jatkettiin koululaisten terveysneuvonnassa.

Maksuton ehkäisy laajennettiin koskemaan kaikkia alle 20-vuotiaita jyvaskyläläisiä nuoria. Maksuttoman ehkäisyn palveluviestintää tehostettiin. Terveystarkastusten yhteiseen C-hepatiittikampanjaan osallistuttiin. Opiskeluterveydenhuollon mielenterveyspalveluja vahvistettiin psykiatrisen sairaanhoitajan rekrytoinnilla.

Neuvola- ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa seurattiin palvelutakuun toteutumista erityisesti lääkäreiden saatavuus huomioiden. Neuvoloiden ja kouluterveydenhuollon avoimia lääkärivirkoja ei aktiivisesta rekrytoinnista huolimatta saatu täytettyä. Lakisääteisten tehtävien toteutuminen vaikeutui lääkärivajeen vuoksi.

Psykososiaaliset palvelut

Psykososiaalisissa palveluissa valmisteltiin sähköisten alustojen, Video Visitin ja Palveluohjaimen käyttöönottoa. Palveluohjaimen on sähköinen ajanvarausjärjestelmä, joka mahdollistaa asiakkaan suoran ajanvarauksen omalle työntekijälle. Video Visit mahdollistaa chat-palvelun, videovälitteisen asiakasvastaanoton ja ammattilaisten konsultoinnin. Palveluohjaimen otetaan käyttöön ensimmäisenä lastenvalvojilla ja Video Visit Nuorisovastaanotolla. Käyttöä laajennetaan muihin palveluihin vuoden aikana.

Perheohjauksessa eri perheiden määrä oli 220 (2017:139). Perheohjaajat ovat jalkautuneet neuvoloihin yhtenä päivänä kuukaudessa tiivistämään yhteistyötä ja mataloittamaan

asiakkaiden kynnystä palveluun. Kouluikäisten lasten perheiden perheohjausmallin mukaisesti perheohjaajien vastaanottoja on sovittu kolmelle eri koululle. Perheohjauksessa on lisätty ryhmätoimintaa, keväällä ryhmiä on ollut neljä.

Lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelin sääntökirja uudistettiin. Tuottajilta edellytetään jatkossa sekä väli- että loppuarviointiraportit. Lapsiperheiden kotipalvelun tarve näkyi edelleen säännöllisen kotipalvelun ja paljon tukea tarvitsevien perheiden kasvuna. Lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelipäätöksiä tehtiin yhteensä 408 (2017:393). Myönnetty tuntimäärä oli 9702 (2017:10695). Perheiden määrä palvelusetelissä oli 238 (2017:231) ja omassa työssä 59 (2017: 45).

Perheneuvolassa odotusaika oli 8,8 viikkoa (2017: 4,8). Perheneuvolaan ohjautuneiden perheiden tilanteet ovat aiempaa vaativampia ja muun muassa lastenpsykiatrialta lähetetään entistä useammin asiakasperheitä perheneuvolaan jatkohoitoon. Neuvonta- ja terapiaseteleitä myönnettiin 36 (2017: 56). Perheneuvolan ryhmätoiminnassa on käynnissä kuusi sekä vanhemmille että lapsille suunnattua ryhmää. Neuropsykiatrisen tuen palveluseteleitä on myönnetty 19 valmennukseen.

Lapsioikeudellisissa palveluissa palveluohjaimen käyttöönottoa valmisteltiin yhteistyössä muiden sosiaalihuollollisten palveluiden kanssa. Sähköinen ajanvaraus isyys- ja elatusasioissa sekä neuvonnan ja ohjauksen kysymyksissä helpottaa asiakkaan palveluihin hakeutumista. Valvottujen tapaamisten tuottajamäärä vähentyi kahteen. Valvottujen tapaamisten piirissä oli 77 lasta (2017: 65). Adoptioneuvonta siirrettiin lapsioikeudellisiin palveluihin lastensuojelun avohuollon palveluista.

Psykologipalvelussa keskimääräinen asiakasmäärä kuukaudessa oli 598 (2017: 545). Suoritteiden määrä oli 4294 (2017: 4065). Psykologipalvelun aikuistiimiin uuteen keskitettyyn ajanvaraukseen otti yhteyttä 436 ihmistä, joista psykologipalveluun päätyi 356 uutta asiakasta. Psykologipalveluissa lisättiin konsultointia ja muuta asiakasyhteistyötä aikuissosiaalityön kanssa.

Nuorisovastaanoton asiakaskäyntejä oli yhteensä 887 (2017: 657), joista osa oli kotikäyntejä. Nuorisovastaanoton 13-22 -vuotiaita asiakkaita oli yhteensä 235. IPC-koulutus valmisteltiin yhteistyössä nuorisopsykiatrian kanssa.

Avoterveydenhuolto

Avosairaanhoito

Avosairaanhoidossa aloitettiin keskitetyn kiirevastaanoton kokeilu 5.3.2018. Kokemusten mukaan palvelulle on ollut tarvetta ja potilaat ovat löytäneet palvelun hyvin. Ensimmäisen kuukauden jälkeen varovainen arvio on, että tavoitteen mukaisesti keskussairaalan perusterveydenhuollon päivystyksen käyttö on samanaikaisesti vähentynyt.

Sampoharjun tilojen ja toiminnan suunnitteluun on osallistuttu kevään aikana. Kaluste-suunnittelu on saatu valmiiksi. Toiminnan suunnittelussa taustatyötilojen sekä vastaanottohuoneiden käyttö päivittäisessä toiminnassa on aloitettu.

Aluehallintoviraston työsuojelutarkastukset tehtiin kevään aikana Huhtasuon, Keskustan ja Kyllön terveysasemille. Työterveyshuolto on tehnyt omia rästissä olleita työpaikkaselvityksiä työyhteisöihin tarkastuksiin liittyen.

Lääkäritilanne oli kohtuullinen kevään aikana. Kuitenkin Huhtasuon ja Hankasalmen terveysasemille jouduttiin hankkimaan lääkäriä myös ostopalvelujen kautta. Avoimena oleviin lääkärintiloihin saatiin vähän hakemuksia kevään aikana. Lääkärintiloihin ja sijaisuuksiin on kuitenkin saatu hyvin määräaikaista työntekijöitä kevään aikana.

Alueellinen C-hepatiittikampanja alkoi 1.1.2018. Kampanja suunniteltiin yhteistyössä sairaanhoitopiirin ja Sovatekin kanssa. Tavoitteena on ohjata jatkossa C-hepatiittiposiitiiviset potilaat parantavan hoidon piiriin, mikäli he sitoutuvat lääkehoidon toteuttamiseen.

Avosairaanhoido oli mukana Visiitti-hankkeessa yhdessä Sovatek-säätiön kanssa. Visiitti-hankkeen avulla ruiskuhuumeiden käyttäjät pyritään saamaan terveydenhuollon piiriin. Samalla C-hepatiittiposiitiiviset pyritään ohjaamaan hoitoon. Visiitti-hankkeessa jaetaan kiertävästä bussista puhtaita ruiskuja ja neuloja käyttäjille ja ratkaistaan potilaiden terveydentilaan liittyviä ongelmia. Tavoitteena on havaita mahdollisia ei-toivottuja raskauksia jakamalla raskaustestejä fertiili-ikäisille naiskäyttäjille.

Päihdearviovastaanotto aloitti toimintansa Kyllön terveysasemalla 1.2.2018. Sinne ohjataan potilaita koko Jyten alueelta, jotka tarvitsevat palvelutarpeen arviota päihdeiden käytöstä tai ovat muuten huolissaan omasta tai läheisen päihdeiden käytöstä.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollossa hoitoon pääsy on heikentynyt alkuvuonna. Hammaslääkärien rekrytointitilanne on haastava, eikä kaikkia vakansseja ole saatu täyteen. Asiakassegmentointia on valmisteltu, ja segmentointiin perustuva potilasohjaus on tarkoitus saada käyttöön marraskuun alusta.

Kotihoidon asiakkaiden suunhoitopolku on pilotoitu ja mallia viimeistellään parhaillaan. Suun terveydenhuollon ammattilaiset ovat osallistuneet Jyväskylän päivään ja asunnottomien yöhön. Tapahtumissa on jaettu hammasharjoja ja punaväritabletteja, jotta kuntalaisilla olisi mahdollisuus oppia harjaamaan hampaat puhtaiksi kotona.

Suupirssi on parhaillaan vuokralla. Siinä tehdään koululaisten ikäluokkatarkastuksia. Kyllössä on ollut vastaanottotoimintaa kahtena arki-iltana viikossa klo 20 saakka. Syksyllä valmistellaan aukioloaikojen laajennusta niin, että kaikissa hoitoloissa on palvelua saatavana kerran viikossa klo 18 saakka.

Kuntoutus ja erikoisvastaanotot

Sokeritasapainon jatkuvan kudossensorointi FreeStyle Libren käytön laajentaminen käynnistettiin vuoden alussa Jyväskylässä suunnitelman mukaisesti. Lopuille 75 %:lle 1-tyyppin diabeetikoille luovutetaan käyttöön 9 sensoria/vuosi. Edelleen noin 25 % kriteerit täyttävistä 1-tyyppin diabeetikoista saa täydet 26 sensoria käyttöönsä. Hankasalmella ja Uuraisilla kaikki 1-tyyppin diabeetikot saavat täyden Libren vuosipaketin.

Erikoisvastaanotoilla hoitoon pääsyn viiveet heikentyivät joissakin toiminnoissa. Tähystysten jonotusaika piteni ruuhkautuneiden läheteiden ja ennakoimattomien poistumien vuoksi. Ulkopuolisen kardiologin käynnit kaksi kertaa kuukaudessa ovat helpottaneet sydämen ultraäänitutkimukseen pääsyä. Diabeteshoitajalle hoitoon pääsy parantui alkuvuodesta. Reumahoitajan asiakasmäärät ovat vähentyneet mm. parantuneen itsehoidon vuoksi. Ravitsemusterapeutille jonotusaika on lähes 60 päivää.

Hoitotarvikepalvelussa asiakasmäärät ovat selkeästi lisääntyneet osittain Libren käyttäjien takia. Libre ei ole kotijakelun piirissä. Kotisairaaloiminnan aloittaminen näkyy hoitotarvikepalvelussa akuuttien tarvikkeiden hakemisina ja kustannusten nousuna.

Fysioterapeutin suoravastaanottoa laajennettiin vuoden alusta Huhtasuon terveysasemalle. Suoravastaanoton vastaanottoaikoja lisättiin Jyväskylässä. Hankasalmen fysioterapeutti aloitti suoravastaanottokoulutuksen. Puheterapian maksusitoumuksella ostettavat ostopalvelut kilpailutettiin sairaanhoitopiiriin hankintakeskuksessa.

Valmistautuminen sote – uudistukseen jatkui. Palvelujen tuotteistuksen suunnittelu aloitettiin koko palveluyksikössä.

Puheterapiassa ja lasten toimintaterapiassa jonotusajat ylittivät hoitotakuun rajan. Puheterapian resurssit ovat kohentuneet alkuvuoden aikana, mutta vuoden 2017 erittäin vaikean jonotilanteen korjaaminen vie aikaa. Lasten toimintaterapiassa on kehitetty toimintamalleja tilanteen parantamiseksi.

Kuntoutuksessa aloitettiin fysioterapian sähköinen ajanvaraus 12.2.18. Jyväskylän ja Uuraisten avofysioterapiaan voi varata sähköisesti ajan osalle fysioterapiakäynneistä.

Terveyskeskussairaalat

Osastotoiminta

Osastotoiminnan osalta alkuvuosi oli haasteellinen. Potilasmäärät olivat suuret, ja lääkäreistä ja hoitohenkilökunnasta oli pula alkuvuodesta. Lääkäritilanne helpottui maaliskuun aikana. Henkilöstön poistumiin on ollut vaikea saada sijaisia.

Sairaansijat olivat jatkuvasti täynnä ja ylipaikat käytössä. Sairaalahoitoa jouduttiin ostamaan ympäristökuntien terveyskeskussairaaloista (Muurame, Laukaa ja Keuruu) ja so-
tainvalidien sairaskodilta. Potilaiden jatkohoitoon pääsyssä keskussairaala-
sta oli viivettä alkuvuonna, kitkapäiviä oli keskimäärin 59 kuukaudessa. Samoin terveyskeskussairaaloista jonotti tammi- ja maaliskuussa keskimäärin 22 potilasta jatkohoitoon palveluasumiseen. Maaliskuun loppupuolella palveluasumisen jonotus helpottui huomattavasti, kun vanhuspalvelut ostivat lisäpaikkoja palveluasumiseen yksityisiltä palvelun tuottajilta. Näin ollen jonossa oli maaliskuun lopulla ja huhtikuussa keskimäärin 5-6 potilasta.

Päiväsairaalan potilasmäärät ovat lisääntyneet vuoteen 2017 verrattuna. Tammi-huhtikuussa päiväsairaalassa on käynyt keskimäärin 144 potilasta kuukaudessa, kun vuonna 2017 käyntejä oli keskimäärin 118 kuukaudessa.

Kotisairaaloiminta siirtyi terveyskeskussairaaloiden osastotoimintaan 1.1.2018. Kotisairaalan henkilökunta koostuu yhdestä lääkäristä ja 15 sairaanhoitajasta, joista lääkäri ja 8 sairaanhoitajaa ovat sairaanhoitopiirin henkilökuntaa. Kotisairaaloimintaa johdetaan terveyskeskussairaaloista. Toiminta jatkuu edelleen yhteistyössä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa. Kotisairaalan henkilöstölle hankittiin kannettavat mobiililaitteet, jotta pystytään lisäämään potilaan luona tapahtuvaa raportointia ja kirjaamista.

Siivoustyö ja ruokapalvelut

Osastojen suuret potilasmäärät ja samaan aikaan laitoshuoltajien poissaolot vaikuttivat haastavasti yksikön toimintaan alkuvuodesta. Varahenkilöstö ei riittänyt, ja sijaisia poistumiin ei ollut saatavilla. Vähitellen tilanne on helpottanut.

Kehittämisen painopistealue yksikössä on laatu ja omavalvonta, jota on vahvistettu, ja työ jatkuu edelleen. Yksikkö on vahvasti mukana maakunnallisessa Sote-ruokapalvelut ja –puhtauspalvelut suunnittelussa.

Potilas- ja asiakasturvallisuuden osalta on perusturvassa kehitetty laiteturvallisuutta: on nimetty laitevastaavat yksiköihin sekä kartoitettu apuvälineet ja lääkintälaitteet. Laitevastaavat ja lähiesimiehet ovat osallistuneet laiteturvallisuuskoulutuksiin. Laiteturvallisuuden kehittäminen tapahtuu maakunnassa yhtä aikaisesti.

Palvelupäällikkö on potilasturvallisuuskoordinaattorin tehtävänsä osalta ollut valmistele-
massa maakunnallista potilas- ja asiakasturvallisuusstrategiaa tulevaan maakunta- ja
sote-uudistukseen liittyen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Perusturvan palveluilla tuetaan laajasti yli 75-vuotiaiden kotona asumista. Tavoitteena on, että kotonaan asuvien osuus ylittää 91 prosenttia vuoden 2018 loppuun mennessä. Kaupungin yli 75-vuotiaista asukkaista asuu nykyisin kotonaan 90,7 %.

Vuoden ensimmäisen kolmanneksen lopussa 90,8% (9 364) yli 75-vuotiaista asui kotona. Suhdelukuna on käytetty vuoden 2017 lopun väestötietoa (10 309).

2. Palvelutuotantoa uudistetaan etupainotteisesti valtakunnallisen sote- ja maakuntauudistuksen tavoitteiden mukaisesti. Asiakkaiden valinnanvapautta lisätään laajentamalla avosairaanhoidon ja sosiaalihojauksen valinnanvapauskokeilua, ottamalla käyttöön uusia palveluseteleitä ja kokeilemalla henkilökohtaista budjetointia vammaispalveluissa. Tavoitteena on, että kaupungin väestöstä 90 % on vuoden 2018 loppuun mennessä valinnanvapauskokeilun valintaoikeuden piirissä. Tällä hetkellä kokeilun piirissä on n. 44 % kaupungin väestöstä.

Valinnanvapauskokeilu laajeni vuoden alussa ja valintaoikeuden piirissä on 90,4 % kaupungin väestöstä.

Palveluseteleiden sääntökirja uudistettiin siten, että se kokoaa yhteen palvelusetelipalveluiden tuottamisen ehdot. Sääntökirja sisältää yleisen osan ja palvelusetelikohtaiset osiot kustakin käytössä olevasta palvelusetelistä. Palvelusetelituottajaksi hakeutumisen, hyväksynnän ja palveluseteleiden laskutuksen prosessin sujuvoittamiseksi valmistettiin Effector-palvelusetelijärjestelmään siirtyminen. Uutena palvelusetelinä otettiin käyttöön lapsille, nuorille ja perheille kohdennettu neuropsykiatrisen tuen seteli. Henkilökohtaista budjetointia kokeillaan vammaispalveluissa päiväaikaisessa toiminnassa.

3. Toimialan palvelutuotanto painottuu ennalta ehkäiseviin ja peruspalveluihin siten, että erikoissairaanhoidon ja erityispalveluiden käyttöä voidaan hillitä. Avosairaanhoidossa tavoitteena on jonotusajan pieneneminen palveluihin pääsemisessä siten, että avosairaanhoidon T3-aika (laskennallisesti kolmas vapaa kiireetön vastaanottoaika) sairaanhoitajalle on seitsemän (7) päivää ja lääkärille 21 päivää.

Ensimmäisen kolmannesvuoden aikana lastensuojelun avohuollossa alkoi uusia asiakkuuksia 172 (2017: 183), joten uusien asiakkaiden määrä laski 6% edelliseen vuoteen verrattuna.

Avosairaanhoidon jonotusaika ei ole tavoitteessa vielä ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana lääkäreillä eikä sairaanhoitajilla. Kiirevastaanottoa kehitetään niin, että kiireettömään hoitoon saadaan vapautettua enemmän aikaresurssia. Toimintaprosesseja kehitetään sujuvammiksi myös muiden toimintojen osalta. Avosairaanhoidossa v.2017 toteutettu Lean-valmennus hyödynnetään vuoden 2018 kehittämistyössä.

5.2 Sivistys

Toiminnan kolmannesvuosikatsaus

Kasvun ja oppimisen palvelut

Keväällä 2018 kaupunkitasoisena aloitettu päihde- ja mielenterveyspalvelujen selvityksen toimenpidesuunnitelma käydään läpi syksyllä 2018.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kasvun ja oppimisen palvelut

1. Kaikki varhaiskasvatuspaikkaa hakevat pääsevät palvelujen piiriin.

Varhaiskasvatuspaikkoja hakeneiden määrä on kasvanut. Kaikki hakeneet saavat hoitopaikan. Varhaiskasvatuspaikkoja jonottavat sellaiset perheet, jotka haluavat lapsensa tiettyyn päiväkotiin.

2. Esiopetus toteutuu 100 % esiopetusikäisten ikäluokassa.

Esiopetuksen piirissä on 99 % esiopetusikäisistä lapsista.

3. Kerhopalveluja tarjotaan alueilla perheiden tarpeiden mukaisesti.

Kerhopalveluissa on (30.4.2018) 628 lasta. Kerhoihin odottaa paikkaa yksittäisiä lapsia eri puolilla kaupunkia.

4. Opetuksen vuosiviikkotunnit/perusopetuksen oppilas vähintään 1,63 (Arvio vuonna 2017 on 1,63).

Tiedossa kun resurssipäätös on tehty. Tämän hetkisen valmistelutilanteen mukaan resurssitaso säilyy lukuvuoden 2017–2018 tasolla.

5. Opetusryhmän laskennallinen koko vuosiluokilla 1-6 on enintään 19,40 oppilasta/ryhmä ja vuosiluokilla 7-9 on enintään 18,10 oppilasta/ryhmä. (Arvio vuonna 2017 on vuosiluokilla 1-6 19,40 ja vuosiluokilla 7-9 18,10).

Tiedossa kun resurssipäätös on tehty. Tämän hetkisen valmistelutilanteen mukaan resurssitaso säilyy lukuvuoden 2017–2018 tasolla.

6. Opetuksen kustannukset oppilasta kohden pysyvät vuoden 2017 tasolla.

Tiedossa kun resurssipäätös on tehty. Tämän hetkisen valmistelutilanteen mukaan resurssitaso säilyy lukuvuoden 2017–2018 tasolla. Autismiryhmien lisääntymisen myötä vammaisopetuksen kustannukset lisääntyvät.

7. Oppilashuollon psykologi- ja kuraattorityössä toteutuvat laissa määritellyt aikarajat palvelujen piiriin pääsemiseksi.

Oppilas- ja opiskelijahuollossa aikarajat eivät ole toteutuneet lain edellyttämällä tavalla alkuvuodesta 2018. Psykologi- ja kuraattorityössä aikarajoissa pysyminen on kaikessa toiminnassa otettu huomioon, koska laki määrittelee sen selkeäksi tavoitteeksi toiminnassa. Tämä on johtanut siihen, että joillain alueilla aikarajoissa pysytään, mutta muu toiminta, joka ei ole näiden aikarajojen piirissä jää tekemättä, esimerkiksi koulu- ja luokkayhteisöjä vahvistava työ (esim. tunnetaitoryhmän pitäminen koko luokalle yms). Heikoiten aikarajoissa pysytään tällä hetkellä toisen asteen psykologityössä, koska toiminta painottuu yksilötyöhön ja sitä työtä olisi nuorten parissa tehtävänä hyvin paljon. Esi- ja perusopetuksen puolellakaan ei aina aikarajat toteudu edellä mainitusta vahvasta priorisoinnista huolimatta, mutta tilanne ei ole aivan sama kuitenkaan kuin toisen asteen psykologityön osalta. Aikarajojen toteutumisen seuranta edelleen jatketaan ja koko kevään 2018 tilastot ovat saatavilla kesän jälkeen.

8. Nuorisopalvelujen ehkäiseviä palveluita käyttävien 7–29 -vuotiaiden määrä säilyy ennallaan (1 800 lasta tai nuorta, jotka ovat mukana toiminnassa vähintään 5 kertaa/vuosi). 15–29 vuotiaista nuorista kohdennetut palvelut tavoittaa 750 nuorta.

Nuorisopalvelujen ehkäiseviä palveluita käyttävien 7-29 – vuotiaiden nuorten määrä (käyntikerrat 5 krt/vuosi) on lähes suunnitellussa vauhdissa, sillä nuoria oli kirjautunut ensimmäisen kolmanneksen aikana lähes 500. Kohdennetut palvelut ovat tavoittaneet palveluita tarvitsevista 15–29 – vuotiaista nuorista noin 250 nuorta.

9. Koko päättöikäluokka saa perusopetuksen päättötodistuksen. (Arvio vuonna 2017 on 99 %).

Tämänhetkisen tiedon mukaan toteutuu 99 %. Ilman päättötodistusta jääneillä on päätös vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta ja suunnitelma opintojen loppuun saattamisesta.

Kulttuuri- ja hallintopalvelut

1. Kulttuurikasvatus tavoittaa Jyväskylän kaupungin järjestämän perusopetuksen piirissä olevista oppilaista 100 % ja 55 % alle kouluikäisistä.

Varhaiskasvatuksen kulttuuritarjonta (0-6 -vuotiaat), toteutunut 12 % (1 218 osallistujaa).

Peruskouluikäisten kulttuuritarjonta (vuosiluokat 1-9), toteutunut 60 % (7 930 osallistujaa).

2. Ikääntyville suunnattu kulttuuritarjonta tavoittaa yli 50 % 65-vuotiaista ja vanhemmista. Ikäluokkien kasvaessa suhdeluku pysyy samana ja tavoitamme vuosittain uusia kohderyhmiä ja asiakkaita.

Toteutunut 11 % (2 773 osallistujaa).

Jyväskylän kansalaisopisto

1. Kurssilaisten määrä valtionosuuteen oikeuttavassa koulutuksessa pysyy vuoden 2017 tasolla (TA 2017 kansalaisopisto 22 200, kuvataidekoulu/laaja oppimäärä 330). Valtionosuuteen oikeuttavien oppituntien määrä pysyy vuoden 2017 tasolla (TA 2017 kansalaisopisto 38 000 tuntia, kuvataidekoulu/laaja oppimäärä 3 000 tuntia).

Kurssilaisten määrä ylittyy 133 henkilöllä. Ylittyminen johtuu osittain uuden maahanmuuttajien lukulaitokoulutuksen alkamisesta huhtikuun alussa.

- *Tammi-huhtikuu 2018: kansalaisopisto 11205, kuvataidekoulu laaja 332.*

Oppituntien määrä ylittyy edelliseen vuoteen verrattuna 168 tunnilla. Perusteena on uusi maahanmuuttajien lukulaitokoulutus, joka alkoi huhtikuun alussa kahdella kursilla.

- *Tammi-huhtikuu 2018: kansalaisopisto 19297, kuvataidekoulu laaja 1466.*

2. Nostetaan kurssien täyttöastetta vajaiksi jääneillä kursseilla tarjoamalla kohdennetusti kurssialennuksia ja maksuttomia kurssipaikkoja. (Kurssipaikat toimeentulotukiasiak-kaille Kipinäedulla, arvio lv. 2016–2017 40 kpl (toteutuma 23), tavoite lv. 2017–2018 on 50 kpl. Maksuttomat opintosetelikurssit, toteutuma lv. 2016 9 kurssia, tavoite lv. 2017–2018 on 10 kurssia)

Lukuvuonna 2017-18 kurssipaikkoja Kipinä-kortilla toteutunut 67. Opintosetelikursseja toteutunut 11.

Kirjastot

1. Aukiolotunnit: Kaikkien toimipisteiden aukiolotunnit yhteensä 34 000 tuntia, joista omatoimisia aukiolotunteja 10 000 tuntia.

Tulee toteutumaan. Aukiolotunteja 11 922 tuntia, joista omatoimisia aukiolotunteja 3 639 tuntia

2. Käynnit: Kirjastokäyntien määrä on 1 950 000 käyntiä vuodessa, josta verkkokäyn-tejä on 800 000.

Tulee toteutumaan. Kirjastokäyntejä ilman verkkokäyntejä on ollut 416 600

Museot

1. Museoiden kävijämäärätavoite on 70 000 kävijää (Jyväskylän taidemuseo 30 000, Keski-Suomen museon erillismuseot 10 000 ja Suomen käsityön museo 30 000, tavoite vuonna 2017: 95 000 kävijää).

Museoiden kävijämäärä oli 23 791 kävijää (Jyväskylän taidemuseo 12 092 kävijää, Keski-Suomen museo on suljettu peruskorjauksen vuoksi suljettu, mutta sen erillis-kohteiden kävijämäärä oli 4 468 kävijää ja Suomen käsityön museon kävijämäärä 7 231 kävijää).

- Museotyötä suunnataan erilaiset asiakkaat huomioivaan, osallisuutta ja yhdessä tekemistä vahvistavaan yleisötyöhön. Museopalvelujen yleisötapahtumatavoite on 250 tilaisuutta.

Museoissa järjestettiin 95 yleisötapahtumaa (Jyväskylän taidemuseo 73 kpl, Keski-Suomen museon erilliskohteet 4 kpl, Suomen käsityön museo 18 kpl).

Liikuntapalvelut

- Asiakasmäärät: Uimahallien (AaltoAlvari ja Wellamo) kävijämäärä yhteensä 530 000 asiakasta, joista seniorikortilla käyviä 80 000.

Uimahallien kokonaiskävijämäärä ei toteutumassa. Seniorikorttien käyttö toteutumassa.

- Tilojen käytön tehokkuus: Liikuntapalvelujen hallinnoimiin tiloihin myönnetään 120 000 vuoroa ja tilojen käyttöaste on aukioloaikoina 80–90 %.

Toteutumassa.

Jyväskylä Sinfonia

- Orkesterilla on 50 konserttia ja sen koko toiminta tavoittaa 25 000 kuulijaa (vuonna 2016: 54 konserttia ja 28 346 kuulijaa). Konserttien täyttöastetavoite on 91 % (vuonna 2016: 99 %).

Orkesterin toiminta on tavoittanut vuoden ensimmäisellä kolmanneksella noin 17 500 kuulijaa (70 % vuositavoitteesta), ja konserttien määrä on ollut 38 kpl (76 % vuositavoitteesta). Sinfoniakonserttien täyttöaste on ollut 89 %. Konserttien määrän ja kuulijamäärän tavoitteet tullaan ylittämään. Täyttöaste jää alkuvuonna tavoitteesta, sillä yhden Taulumäen uusintakonsertin täyttöaste jäi alhaiseksi. Jos uusintakonsertti jätetään huomioimatta, täyttöaste oli 96 %.

- Orkesterin toimintaan tärkeänä osana kuuluva vuorovaikutuksellinen yleisötyö tavoittaa yhteensä 4 000 osallistujaa (vuonna 2016: 5 348 osallistujaa). Uusia yleisöryhmiä tavoitellaan toteuttamalla konsertteja mm. päiväkodeissa, kouluissa, päiväkeskuksissa, palvelutaloissa, yrityksissä ja julkisissa tiloissa. Myös avoimet kenraaliharjoitukset, taiteilijatapaamiset ja koululaisten musiikkityöpajat mahdollistavat uudenlaiset kohtaamiset muusikoiden ja kuulijoiden välillä.

Yleisötyöhön on osallistunut alkuvuoden aikana noin 1 000 henkeä. Orkesterin jalkautumisprojekti Sinfonia on the Move tapahtuu toukokuussa; sen aikana saavutetaan suuri määrä yleisötyön kuulijoita, eikä tämä näy vielä ensimmäisen vuosikolmanneksen luvuissa. Yleisötyötoiminnan ennustetaan toteutuvan suunnitelmien mukaan ja tavoitteisiin päästävän.

Jyväskylän kaupunginteatteri

1. Kaupunginteatterilla on tavoitteena tuottaa seitsemän ensi-iltaa, neljä päänäyttämöllä ja kolme pienellä näyttämöllä lisäksi pienelle näyttämölle lämmitetään kaksi aiempaa esitystä. Vuonna 2017 ensi-iltoja on seitsemän, neljä päänäyttämöllä ja kolme pienellä näyttämöllä.

Päänäyttämö:

- 17.2.2018 *Kun isoisa Suomeen hiihti*

Pieni näyttämö:

- 7.2.2018 *Mielipuolen päiväkirja*
- 20.3.2018 *Luuseri*

2. Kaupunginteatterin kokonaiskävijämäärätavoite on 60 000 katsojaa ja näyttämöiden täyttöaste on 72 %. Vuonna 2017 kokonaiskävijämäärätavoite on 60 000 ja päänäyttämön täyttöaste 72 %.

Kokonaiskävijämäärä ajalla 1.1. – 30.4.2018 oli 23 617 katsojaa, näyttämöiden täyttöaste 79 %. Päänäyttämöllä 70 % ja pieni näyttämö 87 %.

5.3 Kaupunkirakenne

Toiminnan kolmannesvuosikatsaus

Tontinmyynti on ylittänyt odotukset erityisesti kerrostalotonttien osalta. Maankäyttösopimusneuvotteluja on meneillään selvästi normaalia enemmän. Myös keskusta-alueen täydennysrakennushankkeiden osalta on useita neuvotteluja kesken. Maanhankintaa ja siihen liittyviä neuvotteluja on viety eteenpäin suunnitelmallisesti ja useita maakauppoja on saatu sovittua alkuvuoden aikana.

Osayleiskaavat ovat edenneet suunnitelmien mukaisesti ja metsäohjelma on etenemässä hyväksymiskäsittelyyn. Kaupunkimallin kehittämistyö on lähtenyt hyvin käyntiin ja käytännön sovellutuksia on testattu keskustassa. Eteläportin kehittäminen käynnistyy yhteistyössä elinkeinoyksikön ja Jykyä Oy:n kanssa.

Asemakaavoituksessa useita merkittäviä kaavoja on edennyt kaavoitusohjelman mukaisesti. Itäinen Palokärki on saanut lainvoiman. Pysäköinnin hallinta ja uudet pysäköintinormit ovat etenemässä hyväksymiskäsittelyyn. Asuntoreformikilpailu 2018 on käynnistynyt ja KymppiR2018 -ohjelman erityisteema ”sosiaalinen eheys ja asuntopolitiikka”, valmistui hyväksymiskäsittelyyn.

Katujen ylläpidossa talvikauden lumen sadanta oli runsas ja lunta ajettiin lumenkatopaikeille noin 140 000 kuutiota. Hiekoitushiekkojen poistaminen päästin aloittamaan n. kaksi viikkoa keskimääräistä myöhemmin (11.4.).

Toivakan kunta tuli jätelautakunnan jäseneksi 1.1.2018. Jätelautakunnan kokouksia pidettiin kolme, joissa hyväksyttiin mm. Toivakan jätetaksa ja kunnalliset jätehuoltomääräykset. Ne astuvat voimaan 1.5.2018 koko jätelautakunnan toimialueella. Kiinteistöille lähetettiin kehotuskirjeitä yhteensä 445 kpl ja erilaisia viranomaispäätöksiä tehtiin 97 kpl.

Alkuvuonna joukkoliikenteen matkamäärät ovat olleet edelleen noususuuntaisia (+3,2 %). Vuoden alussa Jyväskylän seudulla otettiin käyttöön valtakunnallinen reittiopas ja helmikuussa Waltti -lippu- ja maksujärjestelmän nettikauppa uudistui. Maaliskuussa mobiililippuina myytävien kerta- ja päivälippujen hinnoittelua laskettiin.

Kestävän työmatkaliikkumisen työnantajayhteistyötä jatketaan. Liikennevirasto myönsi hankkeelle 80 000 euron avustuksen, jolla on tarkoitus tehdä mm. liikkumissuunnitelma Jyväskylän Mattilaniemessä sijaitsevalle Kärki-toimitilakiinteistölle. Yhteistyöhön osallistuu yhteensä 13 yritystä, joissa on kaikkiaan noin 1 600 työntekijää.

Pysäköinninvalvonnassa alkoi laaja yhteistyö yksityisen toimijan kanssa, kun Valmet Rautpohja tilasi valvonnan alueelleen.

Ympäristömeludirektiivin mukaisen meluntorjunnan toimintasuunnitelman laatiminen etenee ja se valmistuu kesäkuun loppuun mennessä.

Rakennus- ja toimenpidelupia oli huhtikuun loppuun mennessä myönnetty yhteensä 345 kpl. Lupien määrään pysyi edellisen vuoden tasolla. Myönnettyjen lupien kerrosala oli 79 134, jossa laskua oli n. 17 400 kerrosneliömetriä. Uusia asuntoja valmistui 680 kpl ja luvat myönnettiin 916 uuden asunnon rakentamiseen. Rakennuspiirustusten kauppapaikan (Arska) kautta oli alkuvuodesta myyty asiakkaille yli 3 700 kuvatiedostoa. Sähköisen asiointipalvelun kautta saapuneiden lupahakemusten määrä oli 204 kpl, jossa kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 22 %. Rakennusvalvonta siirtyi täysin sähköiseen asiointipalveluun ottaen käyttöön sähköisen päätearkiston.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkisuunnittelu ja maankäyttö

1. Toteutetaan täydennysrakentamisen KymppiR-ohjelmaa. Ylläpidetään viiden vuoden asuin-rakentamista vastaavaa kaavavarantoa kerros- ja rivitalotuotannolle (5 x 70 000 k-m²) sekä omakotitonteille (5 x 80 tonttia). Tarjotaan asuntotontteja varattavaksi ohjelman mukaisesti.

Kaavavarantotavoite toteutuu. Huhtikuun lopussa kaavavarantoa oli kerros- ja rivitaloille n. 420 000 k-m², mikä vastaa lähes kuuden vuoden varantoa. Lainvoiman on tänä vuonna saanut 2 450 k-m² kerros-/rivitalorakentamiselle. 70 000 k-m² vuositavoite saavutetaan, mikäli kaavat etenevät suunnitellun mukaisesti. Pientalojen osalta nyt markkinoinnissa olevien ja myöhemmin luovutukseen tulevien tonttien määrä on noin 700, joka vastaa lähes yhdeksän vuoden varantoa. Tavoitetta 80 uuden pientalotontin kaavoituksesta/vuosi ei näillä näkymin saavuteta tänä vuonna.

KymppiR-ohjelman mukaisesti vuonna 2018 tarjotaan yhteensä 79 uutta pientalotonttia, mikä vastaa tavoitetta. Vapaasti markkinoitavia kerros- ja rivitalotontteja on tulossa tavoitteen mukaisesti markkinointiin yli 15 000 k-m².

2. Parannetaan markkinointia ja lisätään tonttivarantoa yritystoimintojen sijoittumisen edistämiseksi sekä elinkeinotoiminnan tueksi. Kaavoitetaan uutta yritystonttivarantoa keskimäärin 10 ha/vuosi huomioiden sijoittumismahdollisuuksien ja tonttivarannon monipuolisuus sekä yritysvaikutukset.

Yritystonttien kaavavarantotavoite toteutuu. Itäisen Palokärjen asemakaava sai lainvoiman huhtikuussa ja kaavan myötä tuli noin 50 hehtaaria uutta asemakaavoitettua yritystonttivarantoa. Samalla keskimääräinen uusi yritystonttivaranto nousi yli 10 hehtaariin/vuosi.

Myynnissä oleva yritystonttivaranto on siirretty sähköiseen järjestelmään, joka parantaa tiedon saantia ja helpottaa yritysasiakkaiden palvelua tonttiasioissa. Yhteistyötä sijoittumispalveluiden kanssa on parannettu ja toimintatapoja muokattu yhteistyön parantamiseksi.

Liikenne- ja viheralueet

3. Katuverkolla loukkaantuneiden määrä vähenee 20 % vuoden 2014 tasosta (108 loukkaantunutta) vuoteen 2020 mennessä (86 loukkaantunutta).

Tavoite vähentää 20 % katuverkolla loukkaantuneiden määrää saavutettiin jo vuonna 2017. Tilastokeskuksen mukaan tammi-maaliskuussa Jyväskylässä on tapahtunut 14 % vähemmän loukkaantumisia kuin vuosi sitten samaan aikaan.

4. Joukkoliikenteen matkamäärät kasvavat 2,0 % (vertailulukuna vuoden 2017 toteuma).

Joukkoliikenteen matkamäärät ovat kasvaneet 3,2 %.

Rakentaminen ja ympäristö

5. Uusien asuinrakennusten rakennuslupien käsittelyaika on enintään 6 viikkoa 75 %:ssa myönnettyistä luvista. Maa-aines- ja ympäristölupahakemusten käsittelyaika on enintään 4 kuukautta.

Uusien asuinrakennusten rakennuslupien käsittelyaika oli 6 viikkoa 57 %:ssa myönnettyistä luvista.

6. Ympäristölupa- ja maa-aineslupakohteille tehdään valvontasuunnitelmien mukaisia valvontakäyntejä 80 kappaletta (100 % suunnitelluista). Ympäristöterveydenhuollon suunnitelmalliset tarkastukset, 1 250 kappaletta, tehdään valvontasuunnitelman mukaisesti.

Ympäristölupa- ja maa-aineslupakohteiden valvontakäynnit painottuvat kesään ja syksyyn, tällä hetkellä suunnitelmallisia valvontakäyntejä tehty 11 kpl.

Ympäristöterveydenhuollon suunnitelmallisia tarkastuksia on tehty 269 kpl ja näytteitä tutkittu 138 kpl. Näytteiden tutkiminen painottuu kesään (uimavesinäytteet).

5.4 Tilapalvelu –liikelaitos

Toiminnan kolmannesvuosikatsaus

Toiminnallisesti Tilapalvelun ensimmäinen vuosikolmannes toteutui suunnitellulla tavalla. Tulojen arvioidaan ylittyvän vuoden 2018 osalta talousarvioon verrattuna noin 1,0 miljoonaa euroa johtuen pääosin kiinteistöjen myyntivoitoista.

Menojen arvioidaan ylittyvän noin 1,0 miljoonaa euroa johtuen mm. Rakentajantalon ja Keljon B-talon 2. ja 3. kerroksien väistötilatarpeista, kattolumien pudotuksista ja lumien kuljetuksista sekä varautumisesta Valtiontalon tontin maaperän puhdistukseen.

Lämmityskustannusten arvioidaan ylittyvän noin 0,1 miljoonaa euroa, mutta sähkön oston osalta syntyy vastaava säästö.

Ennusteen mukaan talousarvion toimintakate toteutuu talousarvion mukaisena. Poistot tulevat toteutumaan suunnitellusti, joten tulostavoite toteutunee talousarvion mukaisena ollen noin -0,5 miljoonaa euroa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Keljonkankaan yhtenäiskoulun hankkeessa pilotoidaan käyttäjiä osallistavaa suunnittelun työkalua.

Keljonkankaan yhtenäiskoulun hankkeessa on sovellettu laajasti kaupungin uusia osallistamisen tavoitteita ja menetelmiä. Pilottityökalua ei ole käytetty hankkeen tietomallin keskeneräisyydestä johtuen.

2. Saavutetaan energiatehokkuussopimuksen mukainen 842 Mwh:n vuotuinen säästötaavoite kokonaisenergian kulutuksessa.

Säästötaavoitteen toteutuminen raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

3. Käyttäjien tyytyväisyys kiinteistö- ja tilapalveluihin on 3,7 pistettä.

Asiakastyytyväisyyttä mitataan kerran vuodessa tehtävällä kyselyllä. Tämän vuoden tulokset ovat käytettävissä alkuvuonna 2019.

4. Sote-kiinteistöjen salkutus tarkennetaan ja myytävyyden selvitetään, kun sote-lainsäädäntö valmistuu.

Sote-lainsäädännön odotetaan valmistuvan kesäkuussa 2018.

5.5 Työterveys Aalto –liikelaitos

Toiminnan kolmannesvuosikatsaus

Työterveys Aalto -liikelaitoksen ensimmäinen vuosikolmannes on toteutunut suunnitellun talousarvion mukaisesti. Alkuvuoden osalta liikelaitoksen tuotot olivat 2,9 miljoonaa euroa ja menot 2,2 miljoonaa euroa ja toimintakatteeksi muodostui 768 000 euroa. Tämä johtui siitä, että yleismaksut laskutettiin huhtikuussa. Viime vuoteen verrattuna tulos kuitenkin laski -11 %.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Liikevaihto henkilötyövuotta kohden pysyy vähintään vuoden 2017 tasolla.

Liikevaihto henkilötyövuotta kohden on laskenut noin 20 %. Tämä johtuu siitä, että lääkäriresurssi on heikompi viimevuoteen verrattuna sekä henkilöstövaihtuvuudesta. Uusien työntekijöiden osalta tulostavoitteet ovat matalammat kolmena ensimmäisenä kuukautena. Lisäksi Työterveys Aalto liikelaitoksella on vuoden 2017 tilinpäätöksessä ollut edelleen kumulatiivista ylijäämää, joka tulee purkaa vuoteen 2019 mennessä.

2. Sujuva, säännöllinen työkykypoliklinikkatoiminta on käytössä kaikissa Työterveys Aallon tiimeissä. Tällöin työkykyselvitykset tehdään viiveettä ja läpimenoaika on mahdollisimman lyhyt.

Säännöllinen työkykypoliklinikkatoiminta ei ole toteutunut toisteiseksi täysin suunnitellun mukaisesti lääkäritilanteen vuoksi.

5.6 Talouskeskus –liikelaitos

Toiminnan kolmannesvuosikatsaus

Talouskeskus-liikelaitoksen ensimmäinen vuosikolmannes on toteutunut suunnitelmien mukaisena. Tuloslaskelman mukainen tulos 30.4.2018 on – 51 798 euroa. Koko vuoden toiminnan tulokseksi ennustetaan tällä hetkellä +31 300 euroa. Muutetun talousarvion mukainen tulostavoite on – 59 500 euroa, joten tuloksesta näyttäisi muodostuvan budjetoitua parempi. Tulosennusteen paraneminen johtuu pääosin henkilöstökulujen toteutumisesta ennakoitua pienempinä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Tavoitteena on alentaa kolmen keskeisimmän palvelutuotteen suoritekohtaisia yksikkökustannuksia. Keskimääräiset tavoiteyksikkökustannukset vuodelle 2018 ovat ostolaskut 4,20 euroa/suorite, myyntilaskut 2,55 euroa/suorite ja palkkapussi 14,25 euroa/suorite.

Tammi-huhtikuun osalta kaikkiin tavoitteisiin ei vielä päästy, mutta tavoitteiden odotetaan kuitenkin toteutuvan koko vuoden osalta talousarvion mukaisina.

5.7 Altek Aluetekniikka –liikelaitos

Toiminnan kolmannesvuosikatsaus

Rakentaminen

Työkanta vuoden alussa oli vähäinen työohjelman mukaisesti, mutta uusia hankkeita on saatu aloitettua maalis-huhtikuussa. Talven suurin kohde on ollut Kauramäen 1 vaiheen rakentaminen. Kesän hankkeiden valmistelu on työllistänyt toimistoa resurssien rajoissa. Hankinnat ovat työllistäneet erittäin paljon.

Maastomittaus

Ensimmäinen vuosikolmannes on ollut edellisvuoden kaltainen. Omien hankkeiden toteutus koneohjauksella on vähentänyt työmaamittauksia pysyvästi. Koneohjaukseen liittyvän maastomallinnuksen tarve on lisääntynyt, johon on myös saatu lisäresursseja. Liikenne- ja viheralueiden tehtävät ovat työllistäneet tavalliseen tapaan.

Maa- ja kiviaines

Koko vuosikolmanneksen toiminta on ollut tavanomaista. Kuormauksia on ollut pääasiassa Palokankaalla ja lyhyitä jaksoja Soidenmäessä. Kivilampi on ollut käytössä koko ajan ja toiminta ajoittain vilkasta. Vähäistä toimintaa on ollut Mustalammella, jonne on toimitettu ylijäämämaita omista talvikohteista. Soidenmäen kallioaluetta on valmisteltu toiminnan aloittamista varten. Kallioalueen viereiselle alueelle on suunnitteilla maanläjityspaikka.

Ylläpitopalvelut

Talvi oli luminen ja sen myötä työmäärä suuri. Lumenajoa tehtiin lisätyönä aiempiin talviin nähden runsaasti. Levityisleikkaukset ja lumenkanto työllistivät myös kalustoa talven aikana. Lumitöitä riitti huhtikuun puoliväliin saakka.

Hiekannosto päästiin aloittamaan vasta huhtikuun puolivälissä ja vappuun mennessä saatiin harjattua I- ja II-kadut sekä ruutukaava pestyä. Sateiset kelit auttoivat tänä keväänä hiekannostotyössä ja ehkäisivät pölyämistä. Keskustan ilmanlaatumittausten mukaan pölyrajojen ylityspäiviä oli keväällä kolme kpl (sallittu 35 kpl). Viimeinen ylityspäivä oli 14.4.2017.

Keskustan uudet liikennevalohuollon toimitilat ja hoidon sosiaalitila on otettu käyttöön, järjestelyt osin vielä kesken.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Rakentamisen työohjelman toteuttaminen täysimääräisenä.

Työohjelma on toteutunut suunnitellusti.

2. Talvihoitosopimuksen täyttäminen sovittuun laatutasoon.

Talvihoidon laatutaso toteutui hyvin. Konsultin laadunvalvonnassa oli joitakin laadunallituksia.

3. Liikevaihtotavoite 114 290 €/henkilötyövuosi.

Tämän hetkinen toteuma 44 041 €/htv (Toimintatulot 2 589 600 €; 58,8 htv) ylittää vuosikolmanneksen tavoitteen (38 097 €/htv).

5.8 Kylän Kattaus –liikelaitos

Toiminnan kolmannesvuosikatsaus

Vuoden 2018 talousarvioesitys valmisteltiin vuoden 2016 tilinpäätöksen, vuoden 2017 ensimmäisen kolmannesvuosiraportin sekä vuotta 2018 koskevien arvioiden ja ennusteiden perusteella. Hintoja ei sopimusneuvotteluissa korotettu. Liikelaitoksille annettiin talousarvio-ohje, jonka mukaan ylijäämiä on purettava vuoteen 2019 mennessä ja asetettiin keskimääräinen 0,5 % säästötavoite. Kaupungin-hallituksen 29.5.2017 § 137 tekemän kehyspäätöksen mukaan Kylän Kattauksen vuoden 2018 menot voivat olla enintään 22 806 000 euroa. Näillä luvuilla laskettuna yllä mainitun ohjeen tavoitteet toteutuisivat siten, että toimintakate vuodelle 2018 olisi alijäämäinen 974 200 euroa. Varhe- ja elä-kemenoperusteisten maksujen muutosten vuoksi vuoden 2018 muutettu talousarvio on alijäämäinen 1 011 000 euroa. Ylijäämää on vuoden 2018 jälkeen 1 232 268,56 euroa.

Kylän Kattauksessa vuoden 2018 ensimmäinen kolmannes on taloudellisesti sujunut pääsääntöisesti ennusteiden suuntaisesti. Kehittämistavoitteet toteutuvat suunnitelmien mukaisesti. Vuoden 2018 tulojen ennustetaan toteutuvan 1 miljoonaa euroa talousarviota pienempinä, johtuen Keskussairaalan osastojen ruokapalveluiden siirrosta Kylän Kattaukselle vasta 1.1.2019 (talousarvion liikevaihto 1,2 miljoonaa euroa) ja liiketoiminnan muiden tulojen kasvusta. Yllä mainitusta syystä myös alkuvuoden henkilöstömenot ovat toteutunut talousarviota pienempinä. Myös henkilöstömenoihin on vaikuttanut säästö sijaiskustannuksista. Tammi- huhtikuussa 2018 sijaisten tarve on pienentynyt, koska sairauspoissaolot laskivat huomattavasti, verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Toiminnan tehostaminen. Tavoitetta mitataan liikevaihdon määrällä henkilötyövuotta kohti. Vuoden 2016 toteuma oli 93 021 euroa/htv. Tavoitteeksi vuodelle 2017 asetettiin 86 000 euroa/htv. Vuoden 2018 tavoite on 80 000 euroa/htv.

Tavoite on vuositason tavoite. Verrattuna edellisen vuoden vastaavaan tilanteeseen, voinee ennustaa tavoitteen toteutuvan.

2. Kylän Kattauksen tavoitteena on toimia asiakaslähtöisesti ottaen huomioon eri asiakasryhmien tarpeet. Asiakastyytyväisyyttä mitataan Kylän Kattauksen omilla asiakastyytyväisyysmittauksilla. Koko Kylän Kattauksen asiakastyytyväisyyden tavoitteeksi asetetaan vuodelle 2018 3,5 (palautejärjestelmän asteikko on 1–5). Asiakastyytyväisyyden mittausta tehostetaan tekemällä kohdennettuja asiakastyytyväisyyskyselyjä jokaisella palvelualueella palvelusopimusten mukaisesti asiakkaan kanssa erikseen sopien. Jatkovaa palautetta kerätään kaupungin yhteisellä ePalaute -järjestelmällä.

Tavoite on vuositason tavoite. Jatkuvan palautteen keräämistä varten käyttöön otettiin Jyväskylän kaupungin käytössä oleva sähköinen palautejärjestelmä. Palautetta saadaan hyvin. Kohdistettuja asiakaskyselyjä tehdään Webropol -ohjelmalla asiakkaan kanssa yhdessä sopien. Keljon palvelutalossa tehtiin huhtikuussa 2018 henkilöstöravintolan asiakkaille asiakastyytyväisyyskysely. Ravintolassa käy asiakkaita arkisin noin 100 asiakasta lounaalla, kyselyyn vastasi 113 henkilöä. Ruoan makuun, laatuun, ruokailuympäristöön ja palveluun oltiin erittäin tyytyväisiä. Tulokset jaettiin ravintolaan ruokasalin pöydille ja samassa yhteydessä kerrottiin, kuinka toimintaa tullaan palautteiden pohjalta kehittämään.

5.9 Keski-Suomen pelastuslaitos

Toiminnan kolmannesvuosikatsaus

Onnettomuuksien ehkäisy

Onnettomuuksien ehkäisyssä on noudatettu pelastuslain 79 § mukaista riskienarviointiin perustuvaa valvontasuunnitelmaa, jossa on määritelty vuonna 2018 tarkastusvuorossa olevien kohteiden tavoitteelliset palotarkastusmäärät, omavalvonta-alueet sekä muut valvontatoimenpiteet.

Turvallisuusviestintää on tehty Keski-Suomen pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnän toimintasuunnitelman mukaisille kohderyhmille kuten Nou Hätä! –kampanja peruskoulun 8. luokkalaisille. Työtunteja turvallisuusviestintätilaisuuksiin on kirjattu alkuvuonna 1 681, joista eniten NouHätä! -tilaisuuksiin yhteensä 475 tuntia. Kahdeksaluokkalaisille on pidetty yhteensä 53 tilaisuutta, joihin on osallistunut yhteensä 1 668 henkilöä. Saarijärvellä pidetyn NouHätä! -aluekilpailun voitti tällä kertaa Kilpisen Yhtenäiskoulun joukkue Jyväskylästä. Valtakunnallisessa loppukilpailussa Keski-Suomi sijoittui hienosti sijalle 10. Alkuvuonna on tehostettu myös viestintää sosiaalisessa mediassa, joka tavoittaa vuositason moninkertaiset määrät ihmisiä perinteiseen koulutustilaisuuteen verrattaessa.

Varautumista ja oman toiminnan jatkuvuuden hallintaa on kehitetty alkuvuonna ja pelastuslaitoksen sisällä, yhteistyössä kuntien ja yhteistyöviranomaisten kanssa sekä erityisesti oltu aktiivisia perustettavan maakunnan turvallisuus- ja valmiussuunnitteluasioissa.

Pelastustoiminta

Pelastustoiminnan tehtävät lisääntyivät alkuvuoden aikana verrattuna viiden edellisen vuoden vastaavaan aikaan. Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastojärjestelmän (PRONTO) mukaan tehtäviä oli huhtikuun loppuun mennessä 1638 kpl. joka on suurin määrä sitten vuoden 2012. Yksittäisistä tehtävälajeista erottui liikenneonnettomuudet (341 kpl), joiden määrä kasvaa vuosi vuodelta ja ne ylittivät alkuvuonna tarkasteluviikkojen keskiarvon 74 tehtävällä. Tosin hätäkeskuksen riskinarvio-ohjeen liian kirjaimellinen noudattaminen aiheuttaa pelastuslaitokselle lukuisia tehtäviä, jotka kuuluisivat korkeintaan poliisin hoidettavaksi. Nousua oli myös palovaroittimen tarkastustehtävissä, joita kirjattiin 107 kpl ja avunantotehtävissä. Myönteistä oli tulipalojen (147 kpl) väheneminen edelleen ja luku oli pienin sitten vuoden 2014, jolloin tulipaloja kirjattiin 235 kpl. Alkuvuoteen osui kuitenkin muutamia suurempia tulipaloja, jotka toisaalta nostivat vahinkojen määrää. Kosteaa kevät on näkynyt vähäisinä maastopaloina, joita kirjattiin ainoastaan 5 kpl. Muut onnettomuustyypit olivat suunnilleen edellisten vuosien keskiarvoissa.

Ensihoito

Uusi ensihoitoasetus astui voimaan 1.1.2018. Toiminnallisia muutoksia ei ole havaittavissa. Ensihoitoasetus mahdollistaisi yhden hengen yksikön käyttöönoton, jolle olisi hyvä peruste Jyväskylän kaupungin alueella, kun tehtävämäärät nousevat jatkuvasti ja noin kolmannes tehtävistä ei johda kuljetukseen.

Vuoden vaihte ja alkuvuosi 2018 näyttäytyi sekä ensihoidossa että Jyväskylän keskussairaalan päivystyksessä kiireisenä ajanjaksona edellisvuoden tapaan. Ensihoidon tehtävämäärät nousivat tarkastelujaksolla 151 tehtävällä edellisestä vuodesta, milloin nousu oli reipas edellisvuoteen verrattuna. Tehtävät lisääntyivät selvästi Jyväskylän alueella, lähinnä Tikkakoskella ja Muuramessa. Muuramen tehtävien nousua selittää yksikön muuttuminen 24/7 toiminnaksi 1.5.2017.

Tehtäviin sidotut käyttöasteet nousivat Jyväskylän (EKS 121 ja EKS 122), Tikkakosken (EKS 132), sekä Äänekosken (EKS 221) ensihoitoyksiköillä. Jyväskylässä tehtävämäärät

ovat tasaantuneet yksiköiden kesken, vaikka käyttöasteissa on selkeät erot. Edellisiin vuosiin verrattuna tehtäviin sidotussa käyttöasteessa laskua tapahtui Muuramen (EKS 125) ja Viitasaaren (EKS 234) yksiköiden osalta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Onnettomuuksien ehkäisy

1. Noudatetaan erikseen vahvistettavaa, pelastuslain 79 § mukaista ja riskien arviointiin perustuvaa valvontasuunnitelmaa, jossa on määritelty vuonna 2018 tarkastusvuorossa olevien kohteiden palotarkastukset sekä muut valvontatoimenpiteet

Pelastusjohtaja on allekirjoituksellaan vahvistanut [valvontasuunnitelman 3.1.2018](#).

Valvontatoimenpiteitä on kirjattu tehdyksi ensimmäisellä vuosikolmanneksella kaikkiaan 3 821 kappaletta. Yritys- ja laitospaikoista on ensimmäisellä vuosikolmanneksella tarkastettu 20 % koko vuoden tavoitteesta (palotarkastusluokat A1-A6). Yhteensä vuonna 2018 tarkastusvuorossa olevista 1 450 kohteesta on tarkastettu 295 kohdetta.

Valvonnan toteutuma asuinrakennusten (A7) osalta vaihtelee kunnittain 0-83 % välillä. Kokonaisuutta tarkastellen toteutuma on keskimäärin noin 18 % tavoitteesta. Kirjeitä on lähetetty yhteensä yli 15 000. Vakitukselta asuttuihin asuinrakennuksiin suunnitelluista 14 500 omavalvontakirjeistä on kirjattu omavalvontalomake palautuneeksi 2 603. Valvonnan piiriin kuuluvasta 2 500 vapaa-ajan asuinrakennuksesta (A8) on omavalvontalomake kirjattu alkuvuonna palautuneeksi 260 kohteesta. Lisäksi on kirjattu palautuneeksi 177 luokittelematonta lomaketta. Muuta asiakirjavalvontaa, kuten yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmien ja paloteknisten laitteiden pöytäkirjojen käsittelyä ja rakennuslupalausuntoja on kirjattu toteutuneeksi ensimmäisellä vuosikolmanneksella yhteensä 231 suoritetta.

Epäsäännöllisen valvonnan määräksi kemikaalilainsäädännön nojalla vuonna 2018 on valvontasuunnitelman laadintavaiheessa arvioitu 555 valvontasuoritetta. Näiden toteutuma ensimmäisellä kolmanneksella on 40. Valvontatyöhön käytettäväksi suunniteltu 25 henkilötyövuoden resurssi on ollut vajaa muutaman asiantuntijan pidemmän sairauspoissaolon vuoksi, mikä on ajoittain aiheuttanut viiveitä erityisesti erilaisten asiakirjojen käsittelyyn.

2. Turvallisuusviestintää kohdistetaan valvontasuunnitelmassa ja palvelutasopäätöksessä erikseen vahvistettavalla tavalla vähintään 20 prosentille maakunnan väestöstä.

Turvallisuusviestinnässä on keskitytty tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisyyn. Tilaisuuksia on pidetty 216 kpl ja niihin on osallistunut 11 848 henkilöä eli 4 % väestöstä.

Pelastustoiminta

3. Kiireelliset pelastustehtävät kyetään aloittamaan riskiluokittain niille asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Keskimääräinen pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoite on 13 minuuttia. Yksityiskohtaisempina mittareina käytetään tavoitteen täyttymisprosenttia (tavoite on vähintään 50 %) sekä mediaaniaikaa riskiluokittain.

I riskiluokan riskiruuduissa pelastuslaitoksen ensimmäisen yksikön tulee tavoittaa riskiruudut 6 minuutin kuluessa ja tehokkaan pelastustoiminnan alkaa 11 minuutissa (vähintään vahvuudella 1+3). Pelastusjoukkueen tulee olla paikalla 20 minuutissa.

II riskiluokan riskiruuduissa pelastuslaitoksen ensimmäisen yksikön tulee tavoittaa riskiruudut 10 minuutin kuluessa ja tehokkaan pelastustoiminnan alkaa 14 minuutissa (vähintään vahvuudella 1+3). Pelastusjoukkueen tulee olla paikalla 30 minuutissa.

III riskiluokan riskiruuduissa pelastuslaitoksen ensimmäisen yksikön tulee tavoittaa riskiruudut 20 minuutin kuluessa ja tehokkaan pelastustoiminnan alkaa 22 minuutissa (vähintään vahvuudella 1+3). Pelastusjoukkueen tulee olla paikalla 30 minuutissa.

IV riskiluokan riskiruuduissa pelastuslaitoksen ensimmäisen yksikön tulee tavoittaa riskiruudut 36 minuutin kuluessa ja tehokkaan pelastustoiminnan alkaa 38 minuutissa (vähintään vahvuudella 1+3). Pelastusjoukkueen tulee olla paikalla 40 minuutissa.

Riskiluokan ruutujen jakautuma Keski-Suomessa vuoden 2016 vuoden lopussa on esitetty taulukossa 1:

Taulukko 1: Riskiluokan ruutujen jakautuma

Riskiluokka	Ruutujen määrä [kpl, km ²]	Väestömäärä (2016 arvio)
Riskiluokka I	15	43 632
Riskiluokka II	159	114 376
Riskiluokka III	218	44 005
Riskiluokka IV	19 559	73 775
Yhteensä	19 951	275 788

Tavoitteiden täyttymisprosentit ja mediaaniajat sekä tapausten lukumäärät

- A. Keskimääräinen pelastustoiminnan toimintavalmiusaika kaikissa kiireellisissä pelastustoimintatehtävissä riskiluokasta riippumatta oli 10:06 (n= 1009 tehtävää, joissa toimintavalmiusaika on mitattu). Vuonna 2017 vastaava aika oli 13:32.
- B. Pelastuslaitoksen ensimmäinen yksikkö tavoitti kiireellisistä tehtävistä kohteen tavoiteajassa riskiluokittain (I, II, III ja IV)

riskiluokka	tavoiteaika, min	tavoiteajassa %	mediaani	kpl
I	6	49	6:03	196
II	10	83	6:54	385
III	20	95	9:05	132
IV	36	100	14:52	296

- C. Pelastustoimintatehtävissä tehokas pelastustoiminta alkoi riskiluokittain (I,II, III ja IV)

riskiluokka	tavoiteaika, min	tavoiteajassa %	mediaani	kpl
I	11	53	11:00	53
II	14	67	11:26	120
III	22	96	12:34	55
IV	38	98	17:44	210

Väestönsuojelu

4. Keski-Suomen pelastuslaitos toteuttaa yhteistyötä kuntien ja yhteistyöviranomaisten kanssa valmiussuunnittelussa, erilaisissa harjoituksissa ja erityis- ja häiriötilanteiden johtamistoiminnassa. Keski-Suomen pelastuslaitos kehittää oman toiminnan jatkuvuuden hallintaa Suomen kansallisen riskiarvion uhkia vastaan toteuttaen osaltaan yhteiskunnan turvallisuusstrategian päämääriä.

Valmiuspäällikkö ja aluepalomestarit ovat työstäneet evakuointisuunnitelmaa yhdessä kuntien ja eri viranomaisten kanssa. Kuntakohtaisia evakuointi- ja valmiussuunnittelu-palavereita on pidetty 11 kunnassa. Lisäksi pelastuslaitos on osallistunut kuntien varautumiskoulutuksen järjestämiseen yhdessä pelastusopiston kanssa.

Oman toiminnan jatkuvuuden hallintaa on kehitetty muun muassa hankkimalla siirrettäviä polttoainesäiliöitä ja suojanaamareiden testauslaite. Lisäksi on aloitettu suunnittelu paloasemien varavoimansyöttökytkimistä ja siirrettävien varavoimakoneiden hankinnasta.

- Työsuojelun uusi toimikausi alkoi 1.1.2018 (2018–2021). Kaupungilla on nyt 8 päätoimista työsuojeluvaltuutettua, eli 1 enemmän kuin aiemmin, sijoittuen perusturvan toiminta-alueelle. Työsuojeluasiamiehiä uudelle toimikaudelle on nyt valittuna 170. He tekevät tiivistä yhteistyötä työyhteisöjen ja henkilöstöpalvelujen kanssa.
- Aluehallintovirasto teki työsuojelutarkastuksia yhteensä 31 kappaletta. Kohteina olivat avosairaanhoidon, kotihoito, kouluterveydenhuolto, museotoimi sekä terävien instrumenttien turvallinen käyttö koko perusturvan alueella. Tarvittaessa tarkastuksissa annettiin toimintaohje tarkastettavien asioiden tilanteen parantamiseksi.
- Jyväskylän kaupunki sitoutui savuttomaksi kunnaksi ja työnantajaksi 1.1.2018 alkaen. Kaupungin savuttomuustyöryhmä on laatinut ohjeistuksen ja suunnitellut infomateriaalin esimiehille. Savuttomuuskysely koko henkilöstölle toteutetaan vuoden 2018 aikana. Tilamerkinnot aloitetaan kesän aikana.
- Tartuntatautilain mukainen 48 §, jossa säädetään työntekijän ja opiskelijan rokotussuojasta potilaiden suojaamiseksi, astui voimaan 1.3.2018. Lain perusteella työskentelyyn sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköiden asiakas- ja potilastiloissa, joissa hoidetaan lääketieteellisesti arvioituna tartuntatautien vakaville seuraamuksille alttiita asiakkaita tai potilaita, saa käyttää vain erityisestä syystä henkilöä, jolla on puutteellinen rokotussuoja. Asiaa on ohjeistettu syksystä 2017 alkaen esimiehille. Rokotuskattavuus näissä ammattiryhmissä on hyvällä tasolla. Rokotuksista kieltäytyi vain muutama henkilö, ja kaikille halukkaille löydettiin uusi, vapaana ollut henkilöstösuunnitelman mukainen työtehtävä.
- Työturvallisuuslain mukainen työturvallisuusriskien arviointi tehtiin huhtikuussa kaikissa työyhteisöissä. Samaan aikaan toteutettiin henkilöstökysely koko kaupungin henkilöstölle. Henkilöstökyselyssä selvitettiin uudella kysymysosalla sitä, onko kaupungin henkilöstön kokenut vuoden 2017 aikana kiusaamista, ahdistelua, seksuaalista häirintää ja epäasiallista kohtelua joko työyhteisön jäsenten tai asiakkaiden taholta. Molempien kyselyjen tulosten perusteella laaditaan analyysi kehittämisen ja tuen tarpeista ja suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet.
- Keväällä laadittiin kaupunkitason ohje tilanteisiin, joissa työntekijä kohtaa väkivaltaa tai sen uhkaa työhön liittyvässä tilanteessa tai työstä johtuen. Ohjeistusta on tarkennettu väkivalta- ja uhkatilanneilmoituksista sekä tapaturmailmoituksista ja niiden käsittelystä, tilanteiden jälkikäsittelystä sisältäen ns. nopean purun toimintamallin, jälkihoidon, tutkintapyyntöjen tekemisen ja rikosprosessin kulun sekä työnantajan antaman oikeudellisen tuen.
- Nopean purun toimintamalli kehitettiin haitallisiin ja kuormittaviin asiakastilanteisiin. Mallin tavoitteena on tukea esimiestä tunnistamaan tilanteita, joissa esimerkiksi uhkaava asiakastilanne voi aiheuttaa traumaattisia oireita. Pyrimme jatkossa purkamaan tunnekuormaa aiheuttavat tilanteet nopeammin, yhteisellä keskustelulla ja tarvittaessa myös työterveyden tuella.
- Työpaikkakiusaamisen tunnistamiseen ja ennaltaehkäisyyn kokeiltiin draamallista valmennusmenetelmää, tilanteesta ja asioista josta on ehkä vaikea keskustella työyhteisöissä. Yhteistyössä Teatterikoneen kanssa suunniteltiin toteutus, jossa näytelmän ja johdetun työpajan avulla paneuduttiin teemaan yhdessä keskustellen.
- Esimiehiä tuettiin henkilökohtaisella sparrauksella erilaisissa esimiestyön haasteissa. Tukea tarvittiin mm. työyhteisön ristiriitojen käsittelyyn, haastaviin tilanteisiin työyhteisöissä, toiminnan ja muutoksen johtamiseen.
- Uusien esimiesten perehdyttämistä jatkettiin aktiivisesti. Tavoitteena on varmistaa, että heillä on hallussa perusasiat Jyväskylän kaupungilla esimiestyöstä ja henkilöstöjohtamisesta sekä tarvittavan tuen saaminen esimiehenä jaksamiseen. Perehdyttäminen räätälöidään esimiehen tarpeiden mukaisesti.
- Uudet esimiehet aloittivat mm. oman coaching-ryhmän, jossa tavoitteena on tarjota vertaistukea sekä ylipäättään tukea työhyvinvointia. Heille oli tarjolla PopUp-tyyppisiä tiiviitä kertauksia sekä pidempiä koulutuksia erityisesti ihmisen johtamiseen, itsetuntemukseen, itsensä johtamiseen ja haasteellisiin esimiestilanteisiin.

7 SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että toiminta on taloudellista ja tuloksellista ja että asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa. Talousarvion laadinnan yhteydessä toimialat ja liikelaitokset ovat arvioineet asetettuihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin liittyvät merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät, jonka perusteella ne ovat muodostaneet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman. Kolmannesvuosikatsauksen yhteydessä on arvioitu suunnitelman toteutumista huomioiden ensimmäisellä vuosikolmanneksella tapahtuneet muutokset sekä mahdollisesti realisoituneet ja esiin nousseet uudet merkittävät riskit.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteitä on toteutettu suunnitellusti ja tunnistettuihin riskeihin on pyritty reagoimaan aktiivisesti ja tarpeen mukaan yhteistyössä muiden toimialojen ja liikelaitosten kanssa. Kaupungin toimialat ja liikelaitokset eivät ole raportoineet ensimmäiseltä vuosikolmannekselta merkittäviä sisäisen valvonnan puutteita tai realisoituneita riskejä, joista olisi aiheutunut merkittävää haittaa kaupunkikonsernin toiminnalle.

Kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan aktiivista kehittämistä ja yhdenmukaistamista on jatkettu ensimmäisellä vuosikolmanneksella. Ohjeet on päivitetty ja niitä on selkeytetty. Lisäksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä aloittaa aktiivisen toimintansa kevään aikana tehtävänänsä käytännön sisäisen valvonnan ja riskienhallintatyön tukeminen ja koordinointi. Tulevan syksyn aikana toimialoille, liikelaitoksille ja luottamushenkilöille järjestetään myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan koulutusta. Muun muassa näillä toimenpiteillä pyritään ennakoivampaan ja järjestelmällisempään lähestymistapaan sekä tähdätään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumiseen luontevana osana toimintaprosesseja.

8 TYTÄRYHTEISÖT

Kuntalaissa on määritelty valtuuston kuntakonsernin johtamiseen liittyvät tehtävät. Sen mukaan valtuusto päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.

Konsernin toimintaa ohjaavat Jyväskylän omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje (KV 27.11.2017 § 138) sekä sekä omistajaohjauksen toimivallan käyttäminen -ohje (KH 28.8.2017 § 230). Vuoden 2018 talousarviossa asetetaan valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungin tärkeimmille tytäryhteisöille. Tytäryhteisö on velvollinen raportoimaan tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2018 kolmannesvuosiraporttien yhteydessä sekä tilinpäätöstä laadittaessa. Tarkastuslautakunta sekä kaupungin tilintarkastaja arvioivat tavoitteiden toteutumista kuntalain edellyttämällä tavalla.

Tytäryhteisöjen valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuoden 2018 talousarviossa ovat:

Kaikkien tytäryhteisöjen tavoitteena on taloudellisesti kannattava toiminta pitkällä aikavälillä. Yhteisön yksittäisen vuoden tulos voi olla tällöin tappiollinen, mutta yhteisöllä tulee olla kertyneitä voittovaroja.

1) Jyväskylän Energia

Yhtiön tulee hinnoitella kaukolämmöstä perittävät maksut siten, että ne eivät merkittävästi poikkea kymmenen suurimman kaupungin taksojen keskiarvosta. Yhtiön toimintaa tulee kehittää ja tehdä investointeja siten, että yhtiön toimittamien vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus on valtakunnallista keskitasoa tai parempi.

Yhtiö tekee tällä hetkellä hyvää tulosta ja pitkän aikavälin taloudellinen kehitys näyttää kannattavalta ja kassavirta positiiviselta.

Kaukolämmön hinta on hieman alle kymmenen suurimman kaupungin keskiarvon. Yhtiön sähköverkon toimitusvarmuus on erittäin hyvällä tasolla. Veden- ja kaukolämmön toimitusvarmuus on hyvää suomalaista tasoa.

2) Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy

Yhtiön tulee edelleen säilyttää asemansa Suomen parhaiden ammattikorkeakoulujen joukossa suhteellisen vetovoiman, kansainvälisyyden, asiakastyytyväisyyden, opetuksen laadun ja T&K&I -toiminnan volyymin osalta. JAMKin ja yliopiston yhteistyötä tiivistetään.

Tavoitteiden toteutumista mitataan seuraavin tunnuslukuin:

- Korkeakoulujen yhteishaussa keväällä 2018 JAMKin vetovoima (1.sijaiset hakijat/aloituspaiikat) tavoiteluku 4.5 ja sijoittuminen kolmen parhaan ammattikorkeakoulun joukkoon.
- JAMKin opiskelijoiden käynnistämät uudet yritykset Jyväskylän seudulla, tavoiteluku vähintään 25 yritystä
- Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän valtionrahoituksen ulkopuolisen rahoituksen osuus on vähintään 20% JAMKin kokonaisrahoituksesta uudistetun strategian tavoitteiden mukaisesti.

Kevään 2018 korkeakoulujen yhteishaussa JAMK oli 3. vetovoimaisin ammattikorkeakoulu. JAMKin vetovoimaluku (ensisijaiset hakijat/aloituspaiikat) oli 3.81. Alkuvuonna

on perustettu yksi opiskelijalähtöinen yritys. Määrän uskotaan kasvavan selvästi loppuvuoden aikana. Ulkopuolisen rahoituksen osuus oli alkuvuonna 22% kokonaisrahoituksesta.

3) Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy

Yhtiön tulee huolehtia omaisuuden arvon säilymisestä riittävällä kunnossapito- ja ylläpitävän kunnossapidon toiminnoilla. Yhtiön tulee rahoittaa asuntokannan korjaustoimenpiteet ilman kaupungin lisäpanostusta kuitenkin siten, että vuokrataso pysyy kohtuullisena.

Yhtiön tulee toimia yhteistyössä kaupungin perusturvapalvelujen kanssa palveluasumisen suunnittelussa sekä rakennuttajana palveluasumisen hankkeissa.

Yhtiö huolehtii omaisuuden arvon säilyttämisestä aktiivisella kunnossapidolla, johon on varauduttu 14,6 miljoonan euron vuosibudjetilla. Yhtiö toimii yhteistyössä kaupungin perusturvapalvelujen kanssa palveluasumisen suunnittelussa ja palveluasumisen rakennuttajana. Yhtiön talous on vakaata ja tasapainoista.

4) Mustankorkea Oy

Yhtiön tulee hoitaa sille siirretyt jätehuollon palvelutehtävät taloudellisesti ja tehostaa Jyväskylän seudun jätehuoltoa aiempaan toimintamalliin verrattuna. Yhtiön tulee kerätä jätemaksulla kohtuullinen tuotto pääomalle. Biokaasulaitoksen tulee toimia taloudellisesti kannattavasti.

Mustankorkean taloustilanne on hyvä, sillä liikevaihto ja liiketulos olivat jopa hieman budjetoitua paremmat. Toivakan jätehuolto on saatu liitettyä palveluihin suunnitellusti. Biokaasulaitoksen urakkasopimus jouduttiin purkamaan alkuvuodesta ja laitoksen rakentamisen loppuunsaattaminen otettiin omiin käsiin. Laitoksen arvioidaan valmistuvan kokonaisuudessaan loppuvuodesta. Siellä voidaan kuitenkin käsitellä osa biojätteestä ja varmistaa siten liikennekaasun tuotanto.

5) Jykia Oy

Yhtiön tulee olla ketterä ja joustava kiinteistökehitysyritys, joka kehittää elinkeinopoliittisesti tärkeitä hankkeita joko itse tai yhdessä yksityisten toimijoiden ja omistajien elinkeinoyksiköiden kanssa. Hankkeille laaditaan exit-suunnitelma jo hankkeen kehittämisenvaiheessa. Yhtiön tulee käynnistää vähintään kaksi uuden toimintamallin mukaista, elinkeinopoliittisesti tärkeää kehittämishanketta vuoden 2018 aikana.

Jykia Oy:n alkuvuosi on mennyt suunnitelmien mukaisesti, koko vuoden tuloksen ennakoidaan olevan budjetoidulla tasolla. Yhtiön organisaatio vastaa uutta toimintamallia, henkilökunnan määrä on vähentynyt 6 henkilöön. Yhtiöllä on useita kumppanuushankkeita vireillä ja viime vuonna aloitettu Moventaksen laajennushanke valmistui suunnitelmien mukaisesti. Eteläportin työpaikkarakentamisen keskittymän yhteistyöhanketta on viety eteenpäin yhdessä omistajien kanssa.

6) Jyvä-Parkki Oy

Yhtiön tulee hoitaa investointimenonsa ilman kaupungin lisäpanostusta. Pidemmän aikavälin tavoitteena on tuotto omistajan sijoittamalle pääomapanokselle.

Laiteinvestoinnit yhtiö rahoittaa kassavaroillaan. Tilinpäätösennuste 2018 näyttää voittoa 1,2 miljoonaa euroa. Yhtiö maksaa vuoden 2018 aikana osinkoa Jyväskylän kaupungille 150 000 euroa.

7) Total Kiinteistöpalvelut Oy

Yhtiössä jatketaan toiminnan (siivous ja kiinteistönhoito; ml. tukipalvelut) ja toiminnan laadun kehittämistä siten, että edellytykset kannattavaan liiketoimintaan ja tulorahoituksen riittävyyteen varmistetaan. Kumppanuusmallien kehittämistä jatketaan. Yhtiön tulee tehdä tulosta vähintään 100 000 euroa.

Yhtiön taloudellinen tulos 1.1.-30.4.2018 on + 49 000 euroa. Huolimatta positiivisesta kautituloksesta toteutunutta tulosta ovat rasittaneet ylisuuret auras- ja hiekoituskustannukset sekä merkittävän sopimusasiakkuuden päättäminen. Loppuvuoden tulosta arvioidaan varovaisuusperiaatteella ja tarkistettu tulosenuste koko vuoden tuloksesta on +50 000 euroa. Epävarmuutta tuloksen ennustettavuudessa aiheuttaa tulevien kausitöiden ja sopimusten epäsyklisyys. Yhtiössä jatketaan tulevien kuukausien aikana toiminnan taloutta korjaavia toimenpiteitä, jotta tulostavoite tullaan saavuttamaan.

8) Education Facilities Oy

Yhtiön tulee huolehtia omaisuuden arvon säilymisestä riittävällä kunnossapito- ja peruskorjaustoiminnalla. Yhtiön tulee rahoittaa kiinteistökannan peruskorjaukset ilman kaupungin lisäpanostusta kuitenkin siten, että vuokrataso pysyy kohtuullisena.

Yhtiön tulee periä vuokrattavista toimitiloistaan elinkaarivastuuvuokraa. Vuokran tulee sisältää oman pääoman korko.

Yhtiön ensimmäinen vuosikolmannes toteutui tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti.

9) Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy

Yhtiön tulee huolehtia, että jäteveden käsittelyn yksikkökustannukset ovat kohtuullisella tasolla vertailukaupunkien joukossa. Yhtiö käsittelee puhdistamoille johdetut jätevedet voimassa olevien ympäristölupaehtojen mukaisesti.

Jäteveden käsittelyn yksikkökustannukset ovat edelleen varsin kohtuullisella tasolla verrattuna vastaavan kokoluokan kaupunkeihin. Kuluvana vuonna yksikkökustannukset tulevat nousemaan, mutta ovat edelleen kilpailukykyisellä tasolla.

Yhtiön alkuvuosi on sujunut käyttötalouden kuin myös investointien suhteen suunnitellulla tavalla.

Nenäinniemen puhdistamo ei ole pystynyt noudattamaan alkuvuoden aikana vuoden 2018 alussa voimaan tulleen uuden ympäristöluvan lupaehtoja. Uusia lupaehtoja pystytään noudattamaan, kun Nenäinniemen puhdistamon saneeraus- ja laajennus on saatu kokonaisuudessaan valmiiksi. Sinänsä tämä tilanne on ollut sekä yhtiön kuin

myös valvovan viranomaisen eli Keski-Suomen ELY-keskuksen tiedossa jo saneeraus- ja laajennushankkeen toteutussuunnitteluvaiheesta lähtien.

10) Jyväskylän Paviljonkisäätiö

Paviljonkisäätiön tavoitteena on edistää Jyväskylän seudun taloudellista kehitystä parantamalla Paviljongin messu-, kongressi- ja kulttuuritoimijoiden toimintaedellytyksiä ylläpitämällä ja kehittämällä Paviljongin kiinteistöä.

Paviljonkisäätiön alkuvuoden tulokseen vaikutti negatiivisesti lumisen talven johdosta tehdyt kattolumien poistot, koko vuoden tuloksen ennakoidaan kuitenkin olevan budjetin mukainen. Vuodelle 2018 ei ole suunniteltu merkittäviä investointeja.

11) Jyväskylän Jäähalli Oy

Yhtiön tulee toimia kannattavasti ilman kaupungin lisäpanostusta. Yhtiö pyrkii nollatulokseen ja perii osakkailtaan vastiketta hoito- ja rahoituskuluja vastaavan määrän.

Yhtiön alkuvuosi on mennyt budjetoidun mukaisesti ja yhtiön taloudellinen tilanne on vakaa. Tiedossa ei ole korjauksia tai investointitarpeita, joiden vuoksi talousarvion mukaisia hoito- tai rahoitusvastikkeita olisi muutettava.

11 keskeisimmän tytäryhteisön tulostaulu TPE 2018

Yhteisön nimi 1 000 euroa	Omistus- osuus	Liike- vaihto	Liikev. muutos	Tulos	Laina- kanta	Lainojen muutos	Henki- löstö	Avustus/ tuloutus	Voitto- varat
Jyväskylän Energia Oy (kons)	100,0 %	199 453	3 935	7 774	342 853	-30 000	269	12 865	16 747
Jyv Ammattikorkeakoulu Oy (kons)	90,0 %	57 300	135	100	0	0	630	0	27 243
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy (kons)	100,0 %	50 527	1 545	0	203 419	8 821	32	0	-30
Mustankorkea Oy	81,4 %	16 467	-1 998	1 860	4 742	-379	37	800	7 508
Jytkia Oy (kons)	84,9 %	5 214	-4 575	5	34 780	-471	6	3 600	2 622
JyväS-Parkki Oy (kons)	100,0 %	10 195	-40	1 225	31 200	-334	13	150	3 536
Total Kiinteistöpalvelut Oy	100,0 %	7 642	-568	49	0	0	182	0	58
Education Facilities Oy (kons)	100,0 %	9 130	-220	1 035	72 531	1 273	1	0	3 568
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy	87,0 %	6 809	2 427	0	29 882	5 566	16	0	-1
Jyväskylän Paviljonkisäätiö	100,0 %	1 042	10	0	16 833	-670	0	-700	8
Jyväskylän Jäähalli Oy	72,7 %	790	0	0	4 531	-107	0	0	-230
YHTEENSÄ		364 569	651	12 048	740 771	-16 301	1 186	16 715	61 290

Omistusosuus = Kaupungin suora ja välillinen omistusosuus 30.4.2018

Tulos = Konsernin tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Voittovarot = Emoyhtiön osingonjakokelpoinen vapaa oma pääoma